

9507
P 215
1924 +

Do Văn Hùng Cui HS Petrus Ky (67-74) tạo Huỳnh Chiêu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Văn Phòng

Thời ngọc

127

WM

CHỦ NHIỆM :
CHỦ BƯT :

VŨ MỘNG LONG
DUYÊN ANH

TẠP CHÍ RA NGÀY 01 VÀ 15 MỖI THÁNG

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ : 43 ĐƯỜNG THỊ XUAN (LẦU 1) SAIGON II

- 4 văn nghệ ngoài trời
- 8 cho ngày sinh nhật đã qua
- 10 mụn cám ơi, tá thối mi
- 17 tự nhiên một tình yêu
- 26 tháng giêng trời còn rét
- 33 phở núi và điệu múa
- 34 thành phố khác
- 47 ở cao nguyên
- 48 tóc dài xưa
- 49 khi vườn xuân
- 50 cõi sương mù
- 58 vì tôi lon chậm
- 66 mưa cỏ tháng giêng
- 67 khúc ca tháng giêng
- 68 ngày qua rồi
- 72 buồn tiếng vôi bóng
- 74 cây leo hạnh phúc

- DUYÊN ANH
- TỪ KÈ TƯỜNG
- NHÃ CA
- ĐINH TIÊN LUYỆN
- NGUYỄN THANH TRỊNH
- NGUYỄN HẠ LONG
- PHAN YÊN HOÀI
- MƯA HỒNG
- TRẦN YÊN HÒA
- HÀ HUYỀN HOA
- ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN
- NGUYỄN TẤT NHIÊN
- VŨ HOÀNG
- NGUYỄN TẤN SĨ
- LÊ ĐÌNH SỰ
- KIM TUẤN
- DUYÊN ANH

Biên lai số 591-BTT-NBC cấp ngày 16-4-1971

NĂM THỨ TƯ ● SỐ 127 TỪ 15-3 ĐẾN 15-4-1971

THƯ KỸ : ĐINH TIÊN LUYỆN. QUẢN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN
HỒ BIÊN TẬP : TỪ KÈ TƯỜNG, PHẠM ĐÌNH THÔNG, Ỗ ĐỨC

Giá : 150 đồng

văn nghệ
ngoài trời

DUYÊN ANH

Lăn Ông đang thả con thuyền nhỏ trên dòng sông xa khuất cõi chúng ta. Ngài đến thăm một người bệnh. Có thể, ngài đã như Biền Thước tái sinh ở nước Tấn, vượt biên giới thù nghịch qua chận bệnh làm ơn cho vua Tần và thoáng nghe tin ngài ra tay, bọn vi trùng bần nhau rút vào mặt khu an toàn. Có thể, ngài đã như Hoa Đà giải phẫu xong vết thương sinh tử giúp Quan Công rồi từ chối ngàn nén vàng công lao, thanh thoi ra đi. Nhưng đêm nay, thấy thuốc Lăn Ông, sư tổ nền quốc y, ông thầy thuốc không mở phòng mạch, không bằng hiệu trưng bằng cặp hay quảng cáo « có rọi kiếng và vô nước biển » ngồi hát bên giường một bệnh nhân mất ngủ. Vì đau đớn thể xác. Vì ê chề tâm hồn. Hồn u uất thì xác quần quại. Xác quần quại thì bệnh vùng vẫy. Hết thuốc chữa. Bây giờ, chỉ còn y thuật. Là đem hồn mình cuốn hút giống bão u uất của bệnh nhân, tiếp vào máu bệnh nhân cái ý nghĩa khôn cùng của sự sống, phóng bút vẽ ngay bức tranh rực rỡ tương lai, tạo dựng một không gian rộn ràng lời ca tiếng nhạc. Người thầy thuốc giỏi không phải chỉ biết xem mạch, kê đơn. Mà phải biết cảm kỳ thi họa. Biết đến nơi đến chốn. Bất buộc thể. Nhất định vậy.

Nơi người ta dựng tượng Lăn Ông, người ta muốn dòng sông xa khuất cõi chúng ta là dòng sông gắn gũi, quen thuộc và bình thường là Trường Y khoa Minh Đức, vùng đất mới của một tương lai mới. Đêm nay, Lăn Ông đang hát bên giường một bệnh

nhân, ru ngủ bệnh nhân uống thuốc an thần. Đêm nay, những người đòi thụ hưởng tinh thần Lãn Ông đang tập hát. Cũng trước một đám bệnh nặng nề của thời đại chẳng? Tôi thấy đá còn ngồn ngang trước công trường, đoán rằng Y Khoa Minh Đức chưa xây cất xong. Vậy thì sân khấu văn nghệ ngoài trời đã được dựng lên bằng những tấm gỗ của thợ nề, bởi những bàn tay thấy thuốc. Sân khấu tình nguyện chỗi bỏ màn nhung. Nhung hay vải, lành lặn hay vá vúi cũng chỉ dùng để khếp lại che dấu những vụng về, luộm thuộm, gian dối sau những lớp lang mi miếu, cao quý. Thì cần quái chi màn nhung! Thì hãy cứ phò bầy tuốt tuốt. Tự nhiên, tôi khoái cái sân khấu này. Càng khoái hơn khi ngắm cái phong độ nhất nhần nheo, tô điểm tranh cảnh bằng giấy báo cũ xé, dán ngoạo mực. «Dàn đèn nghệ thuật» đặt trên cái hiên cửa sổ — mái Tây hiên hay mái hiên Đông Tây tổng hợp? — nhỏ xíu. Ban nhạc ngồi sát hàng ghế quan khách. Quan khách, trịnh trọng nhất đã «quang lâm» muôn những... 1800 giây đồng hồ, trịnh trọng nhì là quý vị Viện trưởng đại học... tư, cùng quý vị giáo sư Minh Đức. Tôi rất xứng đáng được gọi là quan khách vì ngồi gần quan khách. (Tuồng bở. Khi xem hết hai màn kịch *Tiền trông Hà Hối*, về nhà vội vã tắm gội mặt hai cục xà phòng thơm.) Và cũng được tặng cả bó hoa! Mà bó hoa hay sự trịnh trọng đều thuộc loại chuyện tầm phào đối với ông «thầy tuồng» Bùi Duy Tâm, người dư máu trào lộng và chỉ «lên máu» vào những lúc thích «lên máu».

Vậy thì hãy nói về cái sân khấu không giống bất cứ một cái sân khấu nào và những nghệ sĩ không giống bất cứ một nghệ sĩ nào của Y Khoa Minh Đức. Trước tiên là cái sân khấu nhỏ hẹp đến nỗi, nhích lại phía sau một chút, các em gái «tu bíp» tương lai té nhào. Ôm hoa mà té. Té mà vẫn không đau. Vẫn ôm hoa đứng dậy. Mỉm cười. Bởi nghĩ rằng ngay cả Y Khoa Minh Đức cũng đã té. Bị xô té. Tuồng khuyu luôn. Nhưng không khuyu. Vẫn đứng. Với một pho tượng Lãn Ông sừng sững. «Thưa thầy Thứ trưởng, chúng con xin được đôi xứ bình đẳng». Không xin ân huệ, chỉ xin bình đẳng. Thầy Thứ trưởng Văn hóa Giáo dục mỉm cười. Sau nụ cười của thầy, tiếng công Đông phương nổi lên và điệu nhạc

Tây phương trở dậy mở màn tổng hợp Đông Tây kim cổ. Ban hợp ca Y Khoa Minh Đức — có thể gọi là ban hợp ca Ông Chích Mạch Thái Tô — trình bầy một bài hát xa xưa. « Nhưng thôi rồi còn đâu quê nhà»... Còn đâu quê nhà? Một quê hương êm đềm trong trí nhớ. Quê hương ấy, qua nhiều lần biến dẫu cách mạng, chiến tranh, tái thiết, chúng ta vẫn hoài mong ở những tâm hồn trẻ ngạo nghệ «Đi diệt thù cứu quê, giặc tan đón em về»... Tôi đã nghe nhiều giọng hát, nhiều bộ tam ca, tứ ca ngũ lục thất bát ca. Về những bài ngợi ca tình con người với quê hương. Và tôi đều rưng rưng. Như mùa Giáng Sinh nghe ca sĩ lừng danh hát *Đêm Thánh Vô Cùng* ở phòng trà! Ai đã bắt ta xúc động tin Chúa ra đời tại Bê lem? Chỉ là những đồng tử, miệng mở rộng vừa tươi vừa ngộ nghệ, mắt điều tiết đèn vô cực, hát *Đêm Thánh Vô Cùng* dưới chân tượng thánh trong nhà thờ. Cái sân khấu ngoài trời kia, trước mặt tôi, những «đồng tử» đồng phục Y Khoa Minh Đức này, trước mặt tôi, đưa tôi về miền quê hương trong trí nhớ. Nương theo tiếng hát, người Thiên chúa giáo tìm về đất thánh. Nương theo tiếng hát của sinh viên Y Khoa Minh Đức, tôi về đất mẹ. Bài hát là tình vật. Làm cho nó cựa quậy là tài nghệ của ca sĩ. Làm nó bay bổng, tỏa lan thành sương khói phả vào mắt người nghe khiến người nghe chớp mắt và tưởng chừng có tiếng nước mắt rụng xuống trái tim, ca sĩ của chúng ta không đủ tài nghệ. Bởi vì tài nghệ ấy chỉ có một lần khi ta còn trẻ và hồn ta tràn đầy lý tưởng. Và ta hát cho ta, không vì chút đỉnh thù lao dơ dáy. Hồn ta gặp hồn bài ca. Hai linh hồn nhập một. Cuộc viễn du kỳ tuyệt bay lên. Cơ hồ trái khinh khí cầu chờ theo những tâm hồn biết thương ngoạo. Mây ai biết thương ngoạo đây? Nghệ sĩ Y Khoa Minh Đức muốn hỏi thế chẳng? Ôi, hát đâu cần cho người nghe. Hát cho người nghe, cuộc đời chẳng đã đầy rẫy ca sĩ đó ư. Và hãy dạo một vòng quanh cái thương xá Crystal Palace, thấy ngay tiếng hát chào hàng như tiếng chào hàng tôm cá xô chợ. Rẻ rẻ, chán ngày. Hát cho trời đất nghe. Hát cho cỏ cây, chim muông nghe. Hát cho loài dè nghe. (Dè mới là nghệ sĩ tuyệt diệu. Nghệ sĩ dè hát đêm khuya, ngợi ca sương rơi trên ngọn cỏ.) Tôi nghĩ, rồi tiếng hát của sinh viên Y

Khoa Minh Đức sẽ huyền diệu hơn cả cái sứ mạng đưa hồn kẻ tha hương về quê hương trí nhớ của y. Nghĩa là, tiếng hát ấy đưa nỗi con người ở biên giới cõi chết về cuộc sống. Tiếng hát Lãn Ông. Tiếng hát người thầy thuốc Việt Nam phiêu bồng. Yêu bệnh nhân như nghệ thuật. Thương bệnh nhân như thương mình. Con bệnh đau đớn rên la, thấy thuốc mất ăn mất ngủ. Con bệnh tình táo phục hồi, thấy thuốc mỉm cười sung sướng. Tôi đang nghe tiếng hát khỏi sự mầu nhiệm đó. Và tôi đang đợi sứ mạng cao cả Lãn Ông. Từ những người tuổi trẻ ở Y Khoa Minh Đức.

Họ chơi thật lạ. Dù các thứ đàn. Nhạc cổ điển Tây phương. Nhạc cổ điển Việt Nam. Nhạc đời. Nhạc đạo. Họ là tài tử đúng nghĩa. Điều luyện như nhà nghề nhưng rung động tới những vì sao. Khi cô sinh viên Y Khoa Minh Đức run run ngón tay búp măng nhả một nốt nhạc trên phím trung hồ cầm hay cậu sinh viên Y Khoa Minh Đức ngượng ngập cất tiếng hát trước mi-cô, mắt chớp lia lịa, không dám nhìn thính giả, ấy là lúc những vì sao rung động. Tôi muốn nói với cậu sinh viên Nguyễn Văn Lộc rằng cậu hát hay lắm. Giọng cậu âm áp, truyền cảm. Cậu còn thiếu hơi. Ô, cái tiêu tiết đó kể chi. Nếu cậu bỏ nghề thuốc, theo đuổi nghề hát, cậu sẽ trở thành thần tượng của muôn người. Và, bây giờ, cậu hết là Nguyễn Văn Lộc của riêng tôi. Cậu sẽ hát chung với lạc đà Chê Linh, Giang Tử trên sa mạc Văn Nghệ Tạp Lục Tùng Lâm. Tôi cũng muốn nói với cậu Nguyễn Trần Trọng rằng tôi không khoái nghe hát vọng cổ. Từ thuở voi già cái lương Năm Châu nằm yên, thờ dài chán ngán những vở tuồng «hương xa» Mễ tây cơ chần bô ca thủ phong nguyệt và cao bồi Tềch xa rút súng, trước giây phút bầm cò hạ địch thủ, vươn cổ xuống giọng mũi : «Mày có buông súng hàng không nếu ngoan cố thì tao bắn bẻ ở ở ở ở ở đầu»... tôi chẳng còn khoái cái lương miền Nam chút nào. Vọng cổ, tự nó, nó đã định nghĩa giùm nó. Đâu rồi những lời ca óng ả, trau chuốt của đoàn Trương Quân Thụy khóc cạnh mộ Thôi Oanh Oanh ? «Ôi, hạnh phúc con người ta đâu phải ngựa xe áo

mã mà chỉ tìm thấy trong cặp mắt giai nhân. Song giai nhân nay đã biệt tăm hy vọng mộng tan theo làn khói tỏa. Muốn khóc em nước mắt anh hầu cạn. Muốn trông em chỉ thấy đám bụi mờ»... Những tỏ tình cao sang trong vọng cổ đã mất. Những hoài tưởng dĩ vãng thiết tha trong vọng cổ đã mù khơi. Bây giờ còn là tỏ tình của gái bán ba, gái tắm hơi (Tên các vở tuồng hôm nay) và của cao bồi Mễ tây cơ ! Nên chi, nghe Nguyễn Trần Trọng hát khúc Giới Tử Thôi cắt thịt đùi mình dâng công tử Trùng Nhĩ hôm đói khát lưu lạc rồi ngày Trùng Nhĩ hồi hương lên ngôi thành Tấn Văn Công, Giới Tử Thôi buồn nản cái cảnh công thần kẻ công kiếm lợi danh, cống mẹ vào rừng Miên Thượng trốn tránh vinh hoa, tôi phải khoái. Và tôi hiểu tại sao tiếng ngũ huyền cầm, sáu câu vọng cổ của Bạch công tử đã chinh phục được công chúa Nga la tư lưu vong tại Paris ; tôi hiểu tại sao vương tôn công tử thời xưa đã say mê Năm Châu, Tư Chơi, Phùng Há, tôi hiểu tại sao con gái ông tổng đốc tương tư Huỳnh Thái đóng vai Trương Quân Thụy... Nguyễn Trần Trọng, cậu đã làm tôi «tái hôn» với nàng vọng cổ. Voi già cái lương Năm Châu có thể mỉm nụ cười thỏa mãn. Bởi vì, chỉ những tâm hồn Nguyễn Trần Trọng mới đủ khả năng đưa cái lương về thuở vàng son của nó, thuở trí thức mê cái lương hơn binh dân.

Làm sao tôi nhớ hết tên các nghệ sĩ đêm văn nghệ ngoài trời của Y Khoa Minh Đức ? Ngoài những Thiện, Lương, Lộc, Trọng, Trang còn cả trăm người. Một trăm nghệ sĩ «tu bíp mắm non» vẫn vũ một chương trình liên tiếp ca, vũ, nhạc kịch hơn hai tiếng đồng hồ. Tất cả đều ngoạn mục. Tất cả đều xứng đáng được tán thưởng. Đoàn Văn Nghệ Y Khoa Minh Đức của «kép độc» Bùi Duy Tâm mà đi lưu diễn ở các thành phố có trường đại học, chắc chắn, sẽ thoát cảnh ề giần. Chắc chắn sẽ gây nổi sơi giây thương yêu ràng buộc lấy tuổi trẻ Việt Nam. Nhưng «kép độc» có định đưa gánh hát đi lưu diễn không ? Ông «thầy tuồng» đạo diễn hai màn trong vở kịch *Tiếng Trông Hà Hồi* nhiều màn thật bắt hủ. Trí thức khoa bảng trên sân khấu, bôi vôi trát phấn và đấu võ cẩu an trông rất buồn cười. Và tội nghiệp. Quý vị này

giảng dậy lòng ái quốc rồi uy vũ bất năng khuất rồi quốc gia hưng vong thât phu hữu trách thì gớm quá. Bảo quý vị lãnh đạo công giặc Thanh, quý vị bèn ca bài phú linh! «Thưa quý vị, đây là những nhà khoa bảng nặng của triều đình». Lời giới thiệu ở dưới phóng lên theo tiếng công báo từ... khoa bảng! Khoa bảng, thời gian và không gian nào cũng vậy cả mà thôi. Câu thơ của Trần Tế Xương vẫn linh nghiệm. «Sĩ khí rụt rè gà phải cáo». Nhìn khoa bảng xưa trên sân khấu, chẳng biết khoa bảng nay có đau nhói tim gan? Tôi liếc ngó. Thấy quý vị ấy cười hinh hích. Thảm ghê! Hai màn kịch, ngoài tài đóng kịch thiên phú của cô sinh viên thủ vai bà hàng xóm, kẻ như thất bại! Vì, theo ông «thầy tuồng», chỉ có mỗi một người cười hóm hỉnh. Ông nói thêm: «Một người ấy là thừa rồi, là thành công rực rỡ». Ai là khán giả tri kỷ của hai màn kịch bêu riêu trí thức khoa bảng lớn và nặng của triều đình ngày xưa vậy? Đành chịu. Chương trình văn nghệ tiếp tục. Tiếng công vang vọng. Âm thanh ấy theo gió bay đi tìm vết tích Lãn Ông.

Và Lãn Ông đang ngồi bên khóm trúc ngắm sao khuya. Bệnh nhân của ngài đã ngủ ngon. Mai thức giấc, tâm hồn thơ thới, sáu muợn tan biên, bệnh nhân thấy không phải chỉ có cõi sống và cõi chết mà còn một cõi mộng mơ. Cõi mộng mơ làm cho cõi sống rực rỡ và cõi chết mơ hồ. Và người ta ham sống để được mộng mơ hơn là ham chết về cùng cát bụi. Hãy vì tiếng công đêm văn nghệ như linh hồn Y Khoa Minh Đức.

— Sư phụ, ngài có nghe chúng con hát?

— Ta đã nghe.

— Xin ngài một lời giảng.

— Ở thời đại các con, y thuật và nghệ thuật cùng với tâm hồn người thầy thuốc chưa đủ làm tiêu tan bệnh hoạn. Phải đem hết nhiệt tình và lòng tự phụ của tuổi trẻ các con tạo dựng một cuộc sống no lành, hạnh phúc cho mọi người. No ấm thì sung

sướng, hết ốm đau. Hạnh phúc thì tâm hồn thanh thản, còn bệnh gì hành hạ nổi tâm não. Hễ có no ấm, hạnh phúc, con người, khỏe mạnh, ham sống, chẳng lo bệnh tật. Nhiệt tình của các con cũng phải thấp sáng quê hương ngu tối khiến mọi người biết sống, biết hưởng thụ theo đúng luật của trời đất. Người thầy thuốc không phải chỉ biết chẩn bệnh mà còn phải biết làm tươi sáng cuộc đời...

Không còn nghe tiếng nói. Im lặng. Hoàn toàn im lặng. Lãn Ông đã lên cao với những vì sao. Và, dường như, đêm văn nghệ ngoài trời của Y Khoa Minh Đức cũng bay cao, cõ đuổi theo một người trên những vì sao.

DUYÊN ANH

(Tháng giêng năm Cọp)

cho ngày
sinh nhật
đã qua

TỪ KÊ TƯỜNG

Sao trong đời còn có tháng mười hai
Thêm một cánh hoa trên tuổi đã dài
Thêm một lần cầm con dao êm ái
Đâm thọc tim mình hốt ngả buông tay

Giữa tiếng chim đầu một ngày thong thả
Vườn cây xanh bay những hương vàng
Tôi nghe lại khúc đàn tan vỡ
Từng âm thanh rời rã hoang mang

Không có ai trở về làm nắng ấm
Nghe rưng rưng giòng năn chảy vô tâm
Những chiếc ghế từ lâu vắng bóng
Những người quen giờ chẳng thấy dư âm

Bao nhiêu ngọn nến hồng bao nhiêu tuổi
Là bao nhiêu ngày tháng mất theo người
Nên không nhớ giữa một ngày chậm tới
Con tàu buồn mang nặng một toa đời

Tiếng còi ấy thừa nào không còn nghe
Cũng như những mùa xuân đã qua trong thành phố
Vội quá khứ trên mặt đường tan vỡ
Từng bóng cây rờn rã khóc trên hè

Kỷ niệm bàng hoàng trong ngực già nua
Một bữa ăn kéo dài nơi quán vắng
(Đấy những nỗi nhớ mong im lặng
Những cuộc tình hào phóng cho không)
Và một chút tin yêu bay trên giòng sông trắng

Tháng mười hai với ngày sinh của bướm
Một tuổi dài nào đó làm hoa
Sáng hôm nay con tàu về sớm
Chờ nỗi buồn tôi nặng những toa
(Chờ nỗi buồn tôi trên bánh lớn
Nghiền mặt đường sắt lạnh mơ hồ)

Thêm một tuổi đi xa dần dĩ vãng
Gương mặt người lần khuất trong sương
Như mái tóc phai cùng ngày tháng
Mùa hoa cũng bay xa những công vườn

Tại sao nhớ lại ngày vui đó
(Cũng là ngày buồn ả rã cần quên)
Thôi nhé, tháng mười hai, tạm biệt
Không mong gì ở phút tiễn chân.

TỪ KÊ TƯỜNG

mụn cám ơ,
ta thù mi

NHÃ CA

Căn nhà nhỏ là thế giới riêng của Thuyền. Ở đây, không có đôi mắt cú vọ của chị Ngọc Thổ dòm ngó, không có sự tò mò của anh Sơn, không có cái vẻ nhìn nghiêm túc của anh Minh nữa. Buổi trưa, Thuyền thích căn phòng này chí lạ. Chỉ cần mở cánh cửa sổ, cô trông thấy một tàng cây xanh và những bóng nắng. Tưởng tượng được nhiều thứ lắm chứ. Cứ nằm yên lặng một lúc đi là có biển, có bãi cát chạy dài, có rừng dương và hồ cá nhỏ. Kỳ niệm thân yêu nhất của tuổi thơ đó. Và anh Dư nữa. Anh Dư, lão quá, Thuyền quên mất tiêu anh, tại vì lá thư của Tiệp làm Thuyền nhớ anh đó. Lạ chưa, thư tỏ tình của Tiệp mà làm sao Thuyền lại nhớ anh đã chứ. Buồn cười.

Chị Ngọc Thổ hẳn không hiểu gì hết, khi hai chị em đứng rửa miệng ở toa lét. Thường thường, ăn cơm xong là hai chị em tranh nhau vô cái phòng tắm nhỏ xíu, không biết tranh nhau để làm chi nữa. Và lúc ngó mặt trong tấm kính soi dính những giọt nước, khuôn mặt của Thuyền hơi mờ đi, vì thế, trông huyền ảo lạ. Và tự nhiên Thuyền cười, cười rử ra như con điên. Chị Thổ giật mình, làm ra vẻ kinh hoàng: Cái gì vậy, mày điên chẳng

Thuyền có điên không? Chắc là có, điên vì sung sướng. Sung sướng. Thì đã hẳn, có cô gái nào tới tuổi mới lớn không sung sướng khi có một kẻ tán tụng mình, sẵn sàng chết vì mình. Tiệp đó thôi. Thật bất ngờ khi thấy Tiệp xuất hiện trước công trường để dọa mình. Lúc đầu Thuyền hơi bối ngỡ, nhưng cô vui vẻ ngay. Làm gì Thuyền chẳng biết, đôi khi giả vờ ngây thơ để điều bộ chơi vậy, Thuyền biết tổng là Tiệp mê mình. Anh thấy giáo dạy kèm ở nhà ngày nào đã vất bỏ cái mặt lạnh lì, có vẻ sượng rêu trên mặt khi trông thấy Thuyền. Còn nữa, trước đó, những lá thư, những cánh hoa pensé ép trong giấy pelure mỏng dính, những lá thư vu vơ tả cảnh sương mờ, hương thơm của phấn thông vàng Đà Lạt. Một tâm ảnh hồ than thở với cảnh thông trơ vơ và mặt nước quanh hiu, với một lời đề: *Khi hồ thiếu một con Thuyền...* Thuyền viết hoa và chấm chấm đằng sau là chỉ có thuyền tình. Người ta thông minh lắm chứ bộ. Hiểu hết trơn, năm điều ba chuyện là lộ tẩy ngay. — Anh đã ghé nhà chưa? Sao không ghé nhà. Lúng túng: — À, có ghé chứ, sẽ ghé... nhưng, tại có chuyện muốn nói riêng với Thuyền và trưa nay, Thuyền về với lá thư trong cặp. — Kỳ quá, anh nói gì thì nói cho Thuyền nghe, bày đặt thư từ. Ném cho Tiệp một nụ cười ngậy thơ ơ là ngậy thơ. — Chiêu anh tới nghe, chị Thổ nhắc anh hoài đó. — Đề anh đưa về. Tiệp vẫy một cái tác xi, hai đứa chui vô. Tha hồ cho đằng sau, tại bạn của Thuyền lé con mắt nhè. Người ta lớn rồi chứ bộ. Nhớ tới lúc đó, Thuyền lại cười, không có ai nhìn ngó mà cô cũng đưa tay che miệng. Đó thầy chưa, đâu có dám đi với Thuyền vô nhà. Trưa nay, khi bước lên bậc thềm, suýt vấp đây nhè. Đứng có vấp té chứ, coi chừng té cái rầm vào lá thư của Tiệp cho coi. Té không? Chưa biết, nhưng nếu mỗi tuần nhận được một lá thư như thế này thì khoái quá. Chị Thổ, mỗi khi nhận được thư tán tỉnh lây làm bực mình lắm. Thuyền biết chị làm bộ đó thôi. Anh Sơn đi guộc trong bụng chị: Mày sướng rên còn làm bộ — Xi, phiếu thấy mờ. Bây giờ, Thuyền dám cá bao nhiêu cũng được, chị Thổ sướng mê toi. Nhưng chị Thổ có đẹp hơn Thuyền không nhỉ? Có bé thác mắc, nhưng rồi mặt tươi rói lại ngay. Chắc mình

phải hơn chị Thỏ, mình trẻ hơn nè, mình lại được Tiệp tỏ tình nè. Đáng lẽ trong hai đứa, chị Thỏ hợp với anh Tiệp hơn chứ. Nữa, anh Dư đó chi, từ nhỏ tới lớn, anh chỉ thương Thuyền mà ghét chị Thỏ. Anh Dư, tội nghiệp anh quá, bây giờ anh đóng ở đâu nhỉ? Lâu quá anh không về thăm, cũng không viết thư nữa. Thôi đừng viết thư, anh viết thư để anh Sơn chị Thỏ cười bò ra đây à. Chữ anh viết to như con gà mái, lên đèo, xuống núi đầy ao hồ và đường queo. Thì người của núi rừng mà. Chị Thỏ cái giọng riêu ác. Còn ác hơn nữa là chị Thỏ dám quả quyết : Thằng Ngọc đó nó mê con Thuyền. Chị chỉ dám nói với anh Sơn chứ nói với ba là chết ngay. Nói với Thuyền, Thuyền cũng véo một cái chớ khỏi có sợ. Khi nghe Thuyền xĩa xối chị, chị cười : Mày có xem phim thằng Gù trong nhà thờ Đức bà không. Ghét. Thuyền dám thề, Thuyền với anh Dư là anh em, tình anh em cao đẹp nhất. Chị Thỏ có thể ghen, vì anh Dư không thể thương yêu chị ấy, chị ấy khó so nổi với Thuyền. Khó so nổi chớ gì nữa, như anh Tiệp, tại sao lại chỉ tỏ tình với Thuyền, mà không tỏ tình với chị Thỏ. Coi này, lá thư... Thuyền lại cầm lá thư đọc.

Em nhỏ,

Em có biết khi đọc lá thư này em hết nhỏ rồi không? Em có biết anh từ Đà Lạt về đây đã ba hôm rồi không? Hai lần anh tới đón ở công trường, muốn gặp em ghé xóm, gặp em, đưa em đi uống thì ly cà phê sữa đầu tiên và nói yêu em, nhưng anh không có can đảm. Em đừng cười anh, em nhỏ, nhưng em đòi với anh là em nhỏ đã lớn, em có quá nhiều uy quyền. Thuyền ơi, anh sẽ tới gặp em, và nhớ, khi gặp, cho anh một nụ cười để anh vững lòng tin em nhé.

Lá thư cụt ngắn. Thư tình đáng lẽ ra phải dài lắm li, bị cắt chớ. Tuy nhiên lòng cô bé Ngọc Thuyền cũng bối rối. Chết cha, mình đang cảm động. Như vậy là bắt đầu từ hôm nay, mình có một người yêu chăng? Ngọc Thuyền lắc đầu, nhớ hôm anh Sơn với chị Thỏ cãi nhau về vấn đề bỏ bỏ kếp kếp. Để coi, họ bắt đầu như thế nào nhỉ? Anh Sơn :

— Mày ngu lắm. Kếp khác với bỏ.

— Xi, khác cái gì. Kếp hay bỏ cũng giống nhau.

— Nói với mày bực cả mình. Kếp khác bỏ, bỏ khác với người yêu. Để tao giải thích cho mày nghe, vạch tai ra mà nghe nè. Kếp đôi với một đứa con gái bằng tuổi mày là một tên con trai liền ông trông được, dễ sai, dễ đi rước đèn hay vô hiệu ngồi nghe nhạc, rồi ai về nhà nấy. Kếp chỉ cần ngoan ngoãn, hào hoa một chút, và phải có địa. Còn bỏ, thân hơn, có thể ốm ở với nhau, đá lông nheo với nhau, và muốn còn được tiếp tục làm bỏ thì phải biết dừng lại đúng chỗ. Đại khái hai người đã chịu nhau, mà chưa đứng ở chỗ chịu đó, nhưng vì cả hai chưa gặp người nào hơn, thành thử còn giữ nhau để làm bỏ cho dui dẻ.

Ngọc Thuyền không nghe được đoạn anh Sơn với chị Thỏ nói về người yêu, vì lúc đó chị Thỏ phác giác có người nghe lén và tung chường đánh đuổi. Giá mà nghe được đoạn cuối đó thì bây giờ Thuyền cũng có thể sắp đặt Tiệp vào loại nào rồi. Bây giờ, cô chỉ có thể chọn lựa giữa hai thứ, kếp và bỏ. Lá thư như thế này, nếu mình chịu thì có thể xếp vào loại bỏ bịch được. Có cái gì không ổn cho lắm, nó ngang ngang trong tình cảm của cô làm cô bé phải hạ vai trò của Tiệp xuống lần nữa. Kếp đi. Vâng, vậy thì kếp, anh Tiệp nhé. Và chiều hôm nay anh đến phải không? Đang vui, Thuyền thấy bốn chồn gì lạ. Thôi đi, Thuyền sẽ trốn biệt anh luôn. Nhưng trốn biệt rồi anh bỏ về Đà Lạt, anh sẽ đóng vai thật tình, tội nghiệp quá. Mình đâu có ghét anh Tiệp, mình còn quá mến anh ấy nữa là đằng khác. Trời ơi, nhớ lúc anh dạy mình học, cái mặt lăm li ghét ời là ghét. Nhưng thời gian anh ở Đà Lạt thì không ai dễ thương bằng anh. Không ai bằng anh à? Có chứ, anh Dư. Đó, anh Dư thấy chưa, không bao giờ Thuyền quên anh, anh Dư như cái vết son in trong cõi lòng non dại của Thuyền rồi. Anh Tiệp cho Thuyền đủ mọi thứ quà, những hộp dâu đỏ còn ướp mềm không khí ẩm lạnh của Đà Lạt, những cánh hoa ép, những quả thông còn thơm hoài mùi núi rừng. Những lá thư bao giờ cũng kết bằng câu : *Anh cầu trời đừng bao giờ Thuyền thành người lớn...* Kỳ niệm với Tiệp sao hiển lành dịu dàng quá.

còn kỷ niệm với anh Dư thì... bé bỏng, nghịch ngợm, hoang toàng, lêu láo không chịu nổi...

Thuyền bỗng thấy nhói trong lòng một sự xót xa. Thuyền vừa nghĩ tới cuốn nhật ký. lâu nay, cô bé chỉ viết về anh Dư, và có lẽ, bây giờ chuyện anh Dư sẽ xếp lại, để toàn chuyện về Tiệp. Nhưng thôi, anh Dư đừng buồn, dĩ vãng nào cũng đều được bọc kín trong màu đen, nhưng dĩ vãng của Thuyền với anh Dư, sẽ còn trong suốt, lóng lánh mãi những màu sắc rực rỡ của một thời đã qua. Văn chương quá, nếu mình làm được một bài luận đầy lời văn vẻ như vậy có khá hơn không. Lại quá, ở phía này thì mình tối tăm, nhưng một mặt nào đó, lại sáng láng kỳ lạ...

Nằm mãi, cho tới một lúc Thuyền không chịu nổi sự xôn xạc của lòng, mà căn phòng thì lại kín đáo, yên tĩnh quá, Thuyền chạy sang gõ cửa phòng chị Thỏ.

— Gì đó nhỏ.

Giọng chị có vẻ khó chịu. Chắc chị đang chập chờn thì mình tới phá chớ gì, Thuyền đã lỡ trớn, bèn liền thoáng.

— Em vô được không ?

— Tao đang ngủ. Mà phá quá. Vô đi.

Chị hơi nhòm người dậy, tóc rủ một bên vai và về mặt chị ngái ngủ nên trông không được đẹp như lúc thường. Thuyền bước nhanh, tới nằm bên chị.

— Chuyện gì đó, Thuyền.

Không biết sao, Thuyền nói dối :

— Ghê quá chị ơi.

— Cái gì ghê. Sao mà luôn luôn nói chuyện không đầu không đuôi.

— Em thấy toàn khúc giữa.

— Tao không giống nghe. Mà sao tra phá tán quá.

— Thiệt mà. Em đang nằm ngó cửa sổ, nơi cành cây nhãn có một khúc gì lạ lắm, em nhìn hoài mới nhận ra mình con rắn.

— Vườn nhà mình không có rắn. Hiểu chưa. Nhiều chuyện. Không hiểu sao, Thuyền buột miệng :

— Chị Thỏ, hồi trưa em thấy anh Tiệp. Anh ấy về Sài Gòn rồi.

Tương chị Thỏ vui, không ngờ chị quay lưng lại phía Thuyền :

— Mà thầy anh Tiệp cũng như thầy con rắn phải không ? Sao lúc nào mà cũng bày đặt ra một chuyện gì. Anh Tiệp... hừ, anh ấy về tới thì đã ba chân bốn cẳng tới đây rồi... Mà lớn rồi, sao không bỏ... mà đủ tội. Tao cũng không lạ. tại thuở nhỏ mà cứ bám lấy cái thằng Dư mà chơi với nó, chả ra làm sao hết.

— Người ta lớn vậy mà kêu bằng thằng.

— Lớn mà ngốc, ngu thầy bà.

— Em chẳng thèm nói chuyện với chị nữa.

— Tao càng mừng.

— Nghỉ chơi với chị luôn.

— Cám ơn nghe.

Thuyền mím môi. Người chị mà tàn nhẫn. Trái tim chị Thỏ chắc đã cứng như đá, lương tâm vàng khè. Tàn nhẫn, vô nhân đạo như vậy rồi cô đơn một mình. Nằm đó một mình mà cô đơn đi. Người ta đã định cho coi lá thư của anh Tiệp.

Xui cho Thuyền, vừa ra khỏi phòng chị Thỏ, đụng đầu với anh Minh, anh trừng mắt :

— Buổi trưa không ngủ hả ? Bảo ngủ trưa không bao giờ chịu nghe lời hết. Hừ.

Thuyền cúi mặt, khi vô phòng cô bỗng cúi gặp người, hai tay ôm lấy bụng, nhăn nhó làm như đau đớn lắm. Rồi đứng thẳng người trước gương, cô ôm miệng cười. A, cá nhà cứ tưởng người ta còn nhỏ lắm, thôi được, cứ tưởng đi. Nhưng bao nhiêu người khác đã biết ta đã lớn. Cần gì bao nhiêu người, chỉ một mình Tiệp là đủ.

Cô bé với tay ôm chặt con gấu trắng bằng bông vào lòng. Người bạn thiết của Thuyền, kẻ canh cửa của Thuyền đây. Hôm mới được ba má cho một phòng riêng, Thuyền sợ ma quá trời. Anh Sơn nhật đầu về cho Thuyền con gấu này và nói : Ma nó sợ

gấu lấm, cứ đặt con gấu nằm bên cạnh là không có con ma nào dám vô phòng. Thuyền khỏi tin đi, vì Thuyền đâu còn con nít nữa. Mười lăm rưỡi chớ bộ. Nhưng rồi, ban đêm, nằm một mình trong căn phòng vắng, Thuyền sợ tái người, và nhớ lại lời anh Sơn để gây niềm tin. Lâu dần, cô bé có cảm tưởng như con gấu bông có jinh hồn, an ủi cô, giúp đỡ cô và canh cửa cho cô. Và bao giờ có gì buồn phiền, bổi rỗi, cứ ôm con gấu vòng lòng là cô trấn tĩnh lại.

Đồng hồ bên ngoài gõ một tiếng lẻ. Cô bé biết là hai giờ rưỡi. Giờ này còn ngủ nghe gì. Lát nữa, chắc Tiệp sẽ tới. Không ngủ được, chắt mặt mũi mình sẽ ghê. Cờ nhắm mắt một lúc, Thuyền lại tới ngồi ở bàn học và cô cầm chiếc gương lên soi mặt. Vừa nhìn vào, cô đụng ngay cái mũi của mình, và trên làn da mịn láng bỗng hiện lên một chấm đen nhỏ xíu. Chết rồi, một mụn cám đấy. Thuyền nắn nót nặn cái mụn cám ra, và cô bé khá bực mình khi nhận ra còn vài mụn nhỏ quanh đó.

Tnan ôi. Ngọc Thuyền chưng hửng khi soi lại mặt. Trên mũi cô, hai ba chấm đỏ sưng vù, mũi cô như nở ra, có vẻ như đang thành quả cà chua thật.

Những mụn cám ơi. Ta thù mi.

NHÃ CA

(Ngày đôi ta mới lớn)

đình
tiền
luyện

tự nhiên
một
tình
yêu

Tôi là ngọn lá vừa chao mình một lần.

Người con trai, nói cho đúng ra, cũng thường thường vậy. Trong vài phút nhắm hờ mắt lại để gọi là làm một sự nhận xét-tôi không thầy anh ta có gì xuất sắc. Ấy thế mà có một ngọn gió. Một câu nói tự nhiên, đúng hơn là anh ta đã lợi dụng cái tự nhiên một cách quá đáng. Trong đầu tôi reo lên ý nghĩ : Ô, có phải đó là một câu đề người con trai tán tỉnh người con gái. Người con gái ấy là tôi. Và tôi đã xao động.

Câu chuyện bắt đầu như thế này.

Người con trai ôm một cuốn sách dày cộm tới ngồi trước mặt tôi. Mặc. Anh ta là ABCD hay XYZ gì cũng mặc. Tôi có cái tính phớt tỉnh tự nhiên vậy. Nhưng đôi khi cũng là sự cố ý. Với cây viết chì anh ta ngồi hí hoáy viết đọc, đọc viết gì một lát rồi buông tất cả. Trang sách nằm yên. Cây viết chì lăn vài vòng rồi cũng nằm yên. A, anh ta reo khê để gây sự chú ý của người đời, đi đâu tôi cũng gặp cô, có lẽ chúng ta phải làm quen với nhau mất.

Tôi cúi đầu. Ở trường hợp này, có lẽ bạn cũng không biết làm gì khác hơn một sự cúi đầu. Đó là hình ảnh đẹp của người

con gái. Thành thật, tôi không làm dáng gì ở cử chỉ ấy. Một lần cúi đầu. Tôi nghe hai má mình nóng ran. Anh chàng cứ ngáy nhìn tôi mãi như chờ đợi. Chờ đợi một sự ngừng lên hay một câu trả lời. Tất cả đều không có. Tội nghiệp mái tóc biêng chải, sáng nay khi Hằng tới tôi chỉ kịp nhòm vào cái gương một lần rồi vội vã leo lên xe cho hẳn chỗ đi, giờ chắc tàn tạ lắm. Nhìn chỉ cho tôi ngượng vậy người. Cúi mắt xuống trang sách nhưng hồn trí tôi lang thang đâu đâu. Vâng, cái anh chàng này tôi đã đụng đầu mấy lần ở những nơi thật tình cờ. Tôi còn nhớ, điều mà hẳn không thể tình cờ được nữa là tôi có đêm, năm lần cả thầy.

Lần thứ nhất, ở nơi gửi xe gần chợ. Một buổi chiều thứ sáu tôi còn nhớ hôm đó nghỉ hai giờ sau. Hằng và tôi đồng ý đi một vòng chợ. Khi Hằng lo dắt xe vô gửi thì tôi mở cái ví bút ra nhòm dung nhan mình trong tấm gương nhỏ một chút. Không ngờ có một mẩu giấy rớt ra. Chỉ là một mẩu giấy nháp bài tám thường. Người con trai chả biết hướng nào tới, vội dựng xe lại nhặt lên đưa cho tôi. Đó là một anh chàng cận thị. Và ở cái thành phố này, thí dụ vậy, có một ngàn lẻ hai lẻ ba chàng cận thị và ga-lăng thì cũng không có nghĩa lý gì với tôi. Một lời cảm ơn là lịch sự. Kèm một nụ cười là đầy đủ xã giao phổ thông. Tôi không hẹp hòi cả hai. Hằng trên tôi, cũng cao ráo sáng sủa đó chứ. Gì nhỉ. Cái anh chàng bỗng mắt hỏi nãy. Ta đâu có để ý gì. Bạn bè nhiều đưa ý kiến về tôi, xỉ vả tôi dữ dằn. Hẳn là người Việt gốc Âu-Lê đây quý vị ạ. Mặt lúc nào cũng tình khô được. Đúng là trái tim ướp nước đá. Ông anh ta hỏi thăm mi. Cảm ơn. Tôi cũng không hiểu nói tôi và tự hỏi, thế nào mới là một cơn gió.

Lần thứ hai, một buổi chiều tới thăm Hồng. Hồng nói, hình như có người quen ở ngõ này. Ai vậy? Cái anh chàng có bốn mắt kia, nãy giờ cứ ngó qua đây hoài. Tôi nhận ra, mơ hồ thôi, đã gặp ông ta một lần ở đâu đó nhưng không nhớ là ở nơi gửi xe. Họ ngó Hồng đây chứ, hàng xóm láng giềng mà. Đâu có, mặt lạ hoắc. Ở đâu tới chơi thì đúng hơn. Hồng nhiều bạn trai lắm phải không. Ai nói vậy. Nga chứ ai, Hằng nói thiên hạ ở Luật đua nhau dành ghế cho Hồng, suýt có án mạng. Tô màu hơi đậm.

Điều đó đâu lạ, con trai Luật ga-lăng số 1 mà. Hồng đưa tôi ra khỏi ngõ, qua căn nhà mà cái anh chàng cận thị đang chuyện trò với một người con trai khác ở cửa. Nó cầu vào cườm tay tôi, ban cho anh ta một cái nhìn đi Uyên. Rất tiếc. Để nhất kên kiểu là Uyên, bạn trai mi không chặt một giò thì ta đem ta bỏ xuống sông. Lắm rồi Hồng ơi. Lắm to nữa là đẳng khác. Tôi nghĩ, có thêm những bạn trai thật phiền phức. Ông già bà già ưa thắc mắc bạn bè ưa gán ghép. Dù tôi biết rằng, rồi đến lúc sẽ quen chuyện trò. Nhưng điều ấy hẳn không quan trọng, chẳng hạn như một kỳ thi cuối năm. Chẳng hạn như chuyện yêu một người.

Cũng như anh chàng cận thị ấy ở trên xe bus. Lần này thì bạn bè tôi chẳng có ai can dự vào. Phải nói cho thật, đây cũng là lần tôi quan sát anh chàng hơi đầy đủ. Một người con trai không có nét gì xuất sắc, nhưng chững chạc. Khuôn mặt được trang trí bằng một cặp kính cận khá dày, có thể phỏng đoán thời cấp sách của anh ta gay go. Một con mắt không chừng. Không diện gì lắm theo sự nhận xét của tôi dựa vào cái kiểu cổ áo và đôi dày đường sự mang. Không nói tới mái tóc, để một đê hơi kỹ. Có vẻ là một anh chàng đã có công có sở. Khoảng hăm bốn hăm lăm gì đó không hơn. Xe bỏ Pasteur, rẽ Thông Nhất rồi Hai Bà Trưng là buổi chiều đã tắt ngấm. Chuyện xe bus cuối ngày chật như nêm, chả biết anh chàng lên từ trạm nào mà đứng vịn mãi ở cửa trước chưa tìm được chỗ ngồi. Cận thị đến thế là cùng, tôi cười thắm trong bụng. Đây là lần « hội ngộ » thứ ba. Cho đến lúc xe rẽ ở chợ Tân Định tôi phải xuống, thay vì cửa sau thừa hơn thì tôi lại chen xuống cửa trước, cố tình cho anh chàng nhận ra. Chả lẽ lại cận đến thế. Quả thực tôi có thú vị trong trò chơi này. Trò chơi thôi, nếu bạn có con mắt quan sát và phân tích thì bạn đã gán ghép ngay cái « tình ý » tôi với anh chàng đã nãy mầm bắt rễ từ chuyện xe bus của một ngày trong tháng ba muộn màng ấy. Tình trong như đã mặt ngoài còn e, đúng... đứt râu con kiến vàng rồi còn gì Ấy thế mà không. Chẳng phải trái tim tôi đã ướp lạnh để xuất cảng riêng một phương đã hẹn. Mắt tôi vướng vào hình ảnh nào, chôn nào thì tôi nhìn, thích nhìn là một chuyện. Tôi thích anh

chàng biết tôi có mặt trên cùng một chuyến xe, thích để mà thích thể thôi. Dù khi tôi bước xuống rất có thể đôi mắt chàng ta lung linh như sao tháng chạp, và cũng rất có thể bước xuống theo tán tỉnh tôi như bao người con trai khác. Tôi thích như thế nữa là một chuyện khác. Nhưng nhất định là buổi tối về tôi vẫn nhai đu hai chén cơm, nuốt trôi một ly sữa và đêm ngủ vẫn suông sẽ chẳng thêm thao thức chẳng thêm mộng mi.

Tường Như, đệ nhất bạn của tôi từ hồi còn cấn cóc dầm chung, chia đôi miếng me chua của những chiều tung tăng trên đường Lê Thánh Tôn, hẳn là «vợ» tôi suốt những năm ở trung học, đã tưởng hiểu tôi hơn ai hết. Hẳn nói, mi là đứa con gái có chút nam tính pha lẫn với chút nhi đồng tính và.. là già tính. Cũng chẳng nên coi đó là một sự xỉ vả quá đáng của đứa bạn thân. Tôi chỉ cười. Định gả anh mi cho ta ư, đã ăn hồi lộ mây ký ở mai rồi. Tường Như thành thật: Ta không hiểu nổi mi, Uyên ạ. Mây lần ta đợi mi giận mà mi không thêm giận. Trái tim mi là đồng, càng đục tới càng sáng bóng chứ không hề bị lay chuyển sứt mẻ. Tệ thật. Kiếp sau xin chớ làm người, làm cục đất sét suốt đời vô duyên. Phải nói, bạn thân dễ tha thứ mà cũng rất dễ mất lòng nhau. Tường Như nói mãi, khích mãi rồi cũng có lúc tôi bị chạm tự ái. Dù sao thì một vật bằng đồng cũng phát ra tiếng vang khi bị đục tới, Như đâu có biết. Nó đã làm tôi buồn. Bạn có thể giận dỗi để thốt lên câu «vô duyên khỏi mòn má» nhưng bạn không thể an ủi với câu đó. Nếu Như đợi để xem tôi giận thì nó đã thành công. Lần này nó nhất định xa tôi. Như thế một sự thân thiết phải mất. Bởi không thể tìm lại một kẻ đã khiến mình buồn giận thật tình, tôi bảo tôi quên Như đi cho rồi.

Thời gian sau đó tôi gặp lại chàng ta thêm một lần nữa. Tình cờ một lời hẹn. Trong đời tôi rồi có thể sẽ vang lên mãi ý nghĩ ấy. Buổi trưa ở phi trường, tôi tiễn một đứa bạn trở lại Luân Đôn sau những ngày hè. Tường Dung nhỏ bé và những tâm tình hai đứa chỉ còn giữ lại được trong những tờ thư mỏng. Vui lên nhỏ, sang năm bê về một cái M. A. của xứ sương mù ấy cũng rộn rã cuộc đời được rồi. Hai đứa chẳng thân gì nhau trước

đó hay có thể rồi sẽ, nhưng thỉnh thoảng vẫn dành cho nhau được vài cử chỉ hơn bất cứ những người thân nào khác. Tôi tặng Tường Dung một con dao bằng ngà, thứ dao dễ làm cái công việc dễ thương là bóc thư. Thôi chứ Uyên, đã đến lúc phải nghỉ ngơi chứ, năm sáu năm nuôi ông Bru Điện và thương ông Bru Điện rồi. Hai tay ta lạnh buốt, hai vai ta lạnh buốt. Hạnh phúc hèn như một đám sương. Tôi biết Dung có một tình yêu quý giá, và chính Dung đã mang vương miện quý giá ấy sống trong suốt những năm dài xa quê hương. Nàng yêu một người con trai. Đó là tai nạn thứ nhất. Người con trai có trí nhớ là một đám khói và sống bằng mộng tưởng. Đó là tai nạn tiếp sau. Thời gian đôi với họ là một trái bóng màu đôi khi, nhẹ nhàng bay bổng, cũng là những cơn mưa nặng nề bất tận. Tôi quen cả hai người và được nghe họ kể như một sự buồn bã. Ở phi trường tôi không thấy Lộc trong số những người đi tiễn. Chàng lẫn ở đâu đó, Dung trả lời vậy. Tôi nói khi Dung đứng xếp hàng đợi đến phiên mình khám hành lý, chưa tìm ra chỗ nào đứng để nhìn xuống sân bay vậy Dung một cái. Dung cười buồn, đưa tiễn đã là một sự bất hạnh, sốt sắng trong việc đưa tiễn lại thêm một sự bất hạnh nữa. Đủ rồi Uyên. Đấy cả hai mắt rồi Uyên. Ngày xưa học vạn vật mình vẽ những tuyến nước mắt mọng như những tép bưởi và xuýt xoa với nhau thêm có nuôi ớt. Mấy năm nay mình cứ sống loay hoay mãi với đôi mắt mình. Khóc với với khóc. Giá mỗi người chỉ có một số lượng nước mắt nhất định nào đó trong đời thì tương lai mình đỡ biết mấy. Nước mắt như nổi buồn như mầm hạt, ngắt nó đi là gieo cây nó thêm một lần nữa. Tôi lúc lắc đuôi tóc của Dung và khen cái kẹp tóc bằng gỗ nâu đẹp quá vì biết nó là của Lộc. Nụ cười không mây tự nhiên trên môi Dung, chúng tôi nắm lấy tay nhau một phút qua hàng rào cách cuối cùng, rồi Dung khuất mắt ở phòng đợi. Chiếc loa phóng thanh nơi phòng chỉ dẫn dứt tiếng nhắc nhở hành khách, phát ra một thứ âm nhạc trầm và chậm. Tôi nghĩ, cái khoảnh khắc trở thành vĩnh cửu có nghĩa như thế sao. Không biết Lộc đã đứng ở đâu trong đám người chen chúc này. Dung không thấy, nàng nói vậy, dù

không thầy nhưng vẫn phải luôn luôn tin người ta đang đứng ở đầu đó. Tôi tìm một nơi dành cho những người đi tiễn nhìn xuống sân bay. Phi trường đang sửa chữa, đang đập phá đang đòi mới, ngồn ngang gạch đá, hỗn độn người qua lại. Một hành lang hẹp trên lầu nhà hàng mà ở đó tôi đã gặp Lộc đứng tự bao giờ. Gỡ mắt kính ra chứ, tôi trêu hấn, khóc đấy à. Buổi trưa tưng nắng, tôi phải nép vào một bên dù của người đàn bà đứng gần. Những người nhà của Dung không tìm ra chỗ, hình như thế, đã về trước. Tôi hỏi Lộc, có gặp Dung chưa, không từ biệt dặn dò gì sao, tìm cái điện thoại gọi xuống phòng đợi lúc này cũng tình lắm chứ. Lộc làm biếng nói. Dung là người bước ra sân sau cùng, nàng dừng lại ba lần để quay lên vẫy Lộc, vẫy tôi. Chiếc Boeing rú các cánh quạt, lượn vòng phi đạo rồi cất cánh mất hút vào những đám mây xa. Lộc nói, thế là mùa hè dứt. Trời lâm râm mưa, Lộc mời tôi ngồi lại trong nhà hàng và gọi hai chai nước. Hấn có cái vụng về dễ thương mà tôi nhận ra, chậm rãi rút thuốc hút và lơ đãng nhìn lên mặt kính rộng bảm đầy nước.

Tiếp tục như thế.

Ở cách đó hai bàn tôi đã nhận ra anh chàng cận thị với đám bạn bè. Á à, đầu tôi reo lên cái ý tưởng quen thuộc. Trái đất nhỏ bé thế nhỉ. Người đứng đầu mà chỉ quay đi quay lại đã gặp nhau. Anh ta thấy tôi định cười nhưng chợt khựng lại, có lẽ nhận ra tôi đang ngồi với một bạn trai chẳng. Tôi muốn bật cười khi nghĩ rằng mình và cái anh chàng Lộc có vẻ là đào kép với nhau lắm. Hằng đã luận về sự việc ngồi cùng bàn trong quán thế này : Nếu chỉ là bạn thì chàng và nàng ngồi ở hai mép bàn đối diện, nếu chàng và nàng ngồi cùng nhìn về một phía thì bắt buộc phải nghĩ khác, bởi vì có khi người ta nói chuyện... bằng tay ! Chúng tôi cười sặc sụa. Hằng dữ lắm, hấn sòng trước tôi đến năm tuổi. Đó là luận về ngồi uống nước. Còn vào nhà hàng cầm đĩa cầm chén, yêu cầu cứ đòi điện cho lịch sự tây phương đông phương, để khỏi đầu kiêu đũa với nhau, sinh ra cái nạn đổ nước mấm nước tương khổ sở. Tôi và Lộc đang ngồi ở trường hợp

bắt đắc di cùng nhìn về một phía, vì chiếc ghế đối diện bị hai ông người Mỹ to lớn ở chiếc bàn kề lân lướt không lách người vào được.

Sau đó, chưa hết ly nước tôi phải vội đứng lên để kịp theo chuyến xe ca của hãng hàng không chờ khách về Trạm Đền. Lộc nói, còn mưa đợi tôi đưa về không được sao. Tôi cười với hấn và liếc nhanh anh chàng cận thị đang vờ ngo ra sân nhưng có vẻ đang theo dõi câu chuyện của chúng tôi thì đúng hơn.

Đó là lần thứ tư. Chuyện của tôi và Thức đã bắt đầu như thế. Từ chiếc bàn trong thư viện, quãng hành lang giảng đường 2 và cái cửa lưới lúc chúng tôi đợi đưa thẻ lãnh bài.

Biết tên rồi giới nhĩ. Ở trong cái thẻ lãnh bài chứ đầu sao được. Tôi tên Thức. Từ Thức à. Biết có mỗi chàng đó thôi sao. Một câu thật khó trả lời, tôi phải lách phải lảng. Ông đã theo và tán tỉnh bao nhiêu người rồi. Tôi không biết. Cái mặt ông. Nếu tôi mời cô một ly nước. Tôi cười. Rồi cũng vậy. Nếu anh chàng đã nói được một câu tự nhiên mà đáng lẽ phải là một câu tán tỉnh cũ mèm của thiên hạ : hình như tôi đã hân hạnh gặp cô một lần ở đâu, trông cô quen quá, thì anh chàng lại dấm phải vết chân cũ của những cậu trai khi vừa bắt chuyện được với một cô gái liền dàn xếp đến màn thứ hai, mời đi uống nước. Hằng luận về cái sự mời mọc và tặng dứ như thế này : Theo bạn trai vào tiệm nước (ăn kem, uống nước cam tươi hay sữa tươi gì vẫn vẫn) là đã có «tình ý» rồi. Nhận quà tặng là một sự «chịu đền» khác. Chỉ có những tờ thư là vô tội vạ. Hãy cứ nhận, đọc và chuyển tay bạn đọc, nếu không muốn trả lời. Hễ đặt bút xuống thành chữ là sẽ «sinh chuyện» lớn. Hãy cứ như không. Bởi thế tôi phải cười khẽ ông con trai tên Thức. Khi tôi tới tuổi lớn mẹ có dặn dò : Là con gái, hãy thận trọng khi nhận lời mời uống nước của một người lạ, nhất là con trai, thật đáng sợ. Cô làm như con trai là con sâu con rắn con rết gì. Ai mà biết được.

Chúng tôi có một giây để nhủ sứng nhau. Chân đã vướng phải một sợi chỉ nào ngưng ngưng, để tôi nhận ra mình dặn dĩ

quá này giờ. Một đứa bạn đi ngang ném tới tôi một cái nhìn tò mò, phải thề không. Tôi bị bồi rồi cuống quýt thực tình ở giữa sân, nói rằng phải về. Người con trai đứng lại bờ ngõ, về sớm thề sao. Anh ta đánh rớt cái về tự nhiên đầu mắt và cái dạn dĩ thường của tôi cũng biến đầu mắt. Cả hai không biết nói một câu như là lời hẹn. Tôi vẫy một chiếc xích lô và gửi lại người con trai một cái nhìn. Chiều còn đầy cả trên con đường Thông Nhât thênh thang. Chiều chín vàng trên các dinh thự và cây cối. Tôi là ngọn lá vừa chao mình một lần.

Sau đó tôi không gặp lại người con trai đã nói với tôi một câu tự nhiên ấy. *Có lẽ chúng ta phải làm quen với nhau.* Thề nghĩa là sao. Duyên số hay định mệnh bảo thề chẳng. Bạn ạ, tuyệt vời lắm nếu ta tham dự vào cuộc chơi mà gọi là «duyên số» «hay định mệnh đã an bài». Đừng coi đó là tư tưởng yếm thề, là vớt vát, là tự an ủi khi những cố gắng cuối cùng của mình bị đưa tay từ chối. Bạn có thể tin tưởng ở chính bạn mọi điều. Khôn ngoan và sáng suốt, khả năng và ý chí. Cả sự thành thật của trái tim mình nữa, tôi cho rằng bạn không tận hưởng được đầy đủ những *thi vị* của tình yêu. Người ta đã nhắc tới : «tình yêu thánh hóa», «tình yêu thăng hoa» để diễn tả một sự ca tụng, một sự cố gắng của tâm hồn. Tôi thành thật chưa đủ vốn liếng để suy nghiệm những tư tưởng sâu xa, hiểu biết nhiều mọi chuyện. Nhât lại là tình yêu. (Một người viết văn nào có nói : với tình yêu, người ta ở tuổi nào cũng vẫn chỉ là học trò). Với riêng tôi, tình yêu là một thứ đạo. *Đạo Tình Yêu.* Bạn hãy mỉm cười một lần cho thoải mái. Tôi là tín đồ đang đứng ở ngưỡng cửa nơi thờ phụng chiêm bái của một thứ đạo thú vị ấy, nhưng tôi đã có một niềm tin biển cả, một lòng chân thành đơn sơ đất đá.

Rằng tôi sẽ gặp lại Thức. Rằng tôi sẽ có một tình yêu. Nếu một người con trai đã hỏi được số điện thoại hay địa chỉ, hoặc theo đến tận nhà người con gái vừa mới quen thì mọi chuyện lại khác. Chúng tôi đã tình cờ gặp nhau đến năm lần ở những nơi

không hẹn thì chúng tôi sẽ gặp lại nhau ở một nơi không hẹn khác. Tôi tin mãnh liệt vào duyên số. Như là một điều làm tình yêu thêm thi vị. Như là một sự cần thiết để cứu vớt một tình yêu tuyệt vọng, có khi. Bởi có niềm tin mới xây dựng được thành Đạo. Bởi có một sự linh thiêng vượt thoát khỏi con người, cất lên khỏi mặt đất mới chiêm được sự sùng bái thờ phụng. Hằng sẽ khám ra rằng sự khôn ngoan chẳng làm được gì. Tương Như sẽ hiểu rằng, trái tim ai cũng có một lời hẹn trong đời để rung động. Và Hồng và Dung sẽ nghe tôi tâm sự những gì với họ, những người bạn thân của đời mà chả bao giờ mình san sẻ tình thương mến được với ai.

Đã đến hơn một trăm ngày, tôi tưởng tượng khi gặp lại nhau chúng tôi sẽ tính được như vậy. Và tôi sẽ nói với Thức, anh còn nhớ không. Hôm đó thứ ba, buổi chiều. Anh đã nói một câu vô duyên hết sức anh anh nhớ chứ. Hơn một trăm lần nhớ. Rồi sao. Tôi hỏi thề và Thức thản nhiên đáp : *Có lẽ chúng ta phải yêu nhau mất.*

ĐINH TIÊN LUYỆN
(Tặng Một Người Chưa Quen)

THÁNG GIÊNG TRỜI CÒN RẾT

Bị thất tình với một cô nữ sinh trường Pháp, tôi đến sống với Vinh trên một căn gác đang xây cất dở dang phải tạm ngưng vì có sự bất đồng ý kiến giữa thầu khoán và chủ nhà. Ngôi nhà này của một người bà con nên Vinh được nhờ đến ở để trông coi.

Gặp tôi Vinh hỏi sao lâu nay không đến chơi. Tôi kể Vinh nghe chuyện tình của mình. Vinh nói giá mà giữ Mạc đã không khổ. Tôi giả vờ không nghe và hỏi có gì ăn không. Vinh mở một hộp thịt và đưa tôi nửa ổ bánh mì. Tao sống như vậy, không muốn về nhà dùng cơm vì ngại lên xuống cái cầu thang dài và bấp bênh. Không khí trên cao làm tôi dễ chịu. Ăn xong tôi tránh dùng cà phê để có giấc ngủ ngon. Vinh cười chê diều tôi khi anh tự pha cà phê và uống một mình. Mà sợ đêm ngủ trần trọc vì cô đó? Tôi nói, cũng đúng, tôi muốn quên. Vinh nghiêm giọng an ủi, tình đầu có thật bại mới đẹp. Tôi bật cười nhìn nét mặt đột nhiên thay đổi của anh. Thật dễ dàng an ủi một người khác.

Tôi đến Vinh châm thuốc ngồi một góc phòng kể cho nghe những chuyện tình đã trải qua. Tất cả đều đẹp và thơ mộng dù có sự đổ vỡ, chia xa. Chắc anh phải thêm thất nhiều mới khiến tôi có cảm nghĩ đó. Về khuya tôi thấp một ngọn đèn nhỏ ngồi đọc một quyển truyện Anh ngữ loại giản lược. Từ ngoài hành lang Vinh

khẽ hát một đoạn nhạc. Tiếng hát làm tôi nhớ cô gái mình muốn quên. Cũng bài hát ấy tôi đã yêu cầu cô hát nhiều lần. Tôi thật sự mù tịt về âm nhạc nhưng vẫn thấy dễ thích những lời ca khiến mình nhớ đến một cái gì.

*Ôi ngày xưa ấy đã qua
Tôi nhìn thơ ấu ra đi
Như nhìn ai đó xa lạ
Một ngày một vắng mặt mờ...*

Tiếng hát của Vinh làm tôi cay mắt cũng như tiếng hát của cô gái. Cả hai đã giúp tôi nhớ lại những ngày xưa đời rét. Những ngày di cư sống bằng cơm nắm muối vừng rồi lênh đênh trên một con tàu «há mồm» vào đây. Tuổi tôi chẳng có gì đẹp nhưng sao vẫn thấy muốn giữ những hình ảnh nhạt nhòa đó. Vinh đổi giọng ngâm những vần thơ lục bát mới làm của anh. Tôi không chịu ngâm thơ nên nói tránh tôi cần im lặng. Vinh nói vọng vào cũng được, tao sợ ngồi một mình mà lại khổ.

Tiếng còi inh ỏi của những chiếc xe vận tải chạy vào lấy hàng ở thương cảng đối diện với ngôi nhà đã khiến tôi thức giấc. Tôi thấy mình đang nằm trên sàn nhà, lưng ề ảm vì những mảnh gạch vụn và một cái chần đập dền tận cổ. Đêm qua tôi thức đọc sách khuya rồi ngủ quên chẳng vào mùng, cái chần chắc Vinh đã đập cho tôi vào lúc sáng khi anh thức dậy trước. Tôi nhìn quanh chẳng thấy ai. Vinh đã đi mua thức ăn cho bữa trưa. Chiếc đồng hồ đeo tay anh để lại trên bàn chỉ hơn 10 giờ. Không ngờ bị thất tình tôi đã ngủ ngon, thường mỗi đêm tôi nhắm mắt chập chờn và rất tỉnh ngủ.

Tôi nhận ra tiếng Hiệu đang ở thang gác lên và cả Thức nữa, tiếng cười hi hi. Hai người chắc vừa được Vinh báo tin cho biết tôi ở đây. Hiệu bước vào nói sao khỏe chưa, tao thấy mày xanh ghê. Tôi trả lời bông đùa tại ở đây thiếu ánh nắng. Tôi đi pha cà phê cho hai người và cho mình một ly sữa lớn. Hiệu kể những tác phẩm mới viết của anh. Thức nói về những người tình. Cái mau thay lòng đổi dạ của các cô gái đã khiến anh có ý định đọc thân. Cuối cùng tôi

vui vẻ đưa ý kiến con gái là người bạn tốt nhưng lại là người yêu xấu. Tất cả đều cười vì câu nói pha trò.

Đền chiều Vinh vẫn chưa về. Đã uống thêm ly nữa bụng tôi vẫn cồn cào. Để quên đời tôi lấy chiếc ông nhòm nhà binh đã cũ của Vinh ra nhìn khắp nơi. Một quầng phò hiện rõ trên mặt kính, nhà tôi cũng ở đây này nhưng nhìn mãi không thấy có lẽ nó nằm khuất đâu đó sau những cây bàng lá mướt xanh. Trên đường phò ít người qua lại, những chiếc xe hơi thỉnh thoảng chạy vụt qua. Mùa xuân ở đây trời mau tối và mọi người đều hồi há về nhà trước khi đèn đường bật sáng. Tôi đi chuyển ông nhòm qua hướng khác. Trường trung học Pascal chiếm một khoảng đất rộng lớn ở phía này. Trước cổng trường bằng gạch quét vôi trắng tôi đã đứng chờ cô nữ sinh mình ưa thích tan học về. Nàng đi xe Vélo với cô em nhỏ, nhiều lần tôi đã phải chạy hụt hơi theo chiếc xe đen xì đó để đưa cho nàng một lá thư. Bây giờ thì tôi, không còn dịp để làm công việc mệt hơi tổn sức khỏe đó nữa.

Lúc lâu tôi nhận ra Vinh đang đi về hướng căn gác tôi đang đứng. Dáng anh nhỏ nhoi đi sát những gốc cây cao trông thật buồn cười. Tôi tiếp tục theo dõi Vinh cho đến khi anh khuất phía sau nhà để lên gác. Anh hỏi tôi ngang ở cửa, đợi chưa. Chẳng gặp thằng nào quen nhờ chờ xe đánh đi bộ khá xa. Anh đưa tôi ổ bánh mì thịt rồi nói tiếp, tao vừa có chuyện bực mình, chắc phải dời thành phố này nay mai. Đừng nghĩ tao đi tìm cảm giác mới cho thơ. Phải sống đã, nhàn rồi mới lo chuyện đó. Anh kể lý do phải đi rồi kết luận tao tròn dư luận. Những lời đàm tiếu đối với tao chẳng nghĩa lý gì nhưng còn những người liên hệ. Đôi lúc muốn dứt bỏ mọi ràng buộc để thành thói thì vẫn thấy thương những người còn thương mình, tao nghĩ đã không tạo được hạnh phúc cho ai thì cũng đừng phá lung những gì tốt đẹp của họ.

Tôi im lặng nghe anh nói. Một người vừa được an ủi không thể an ủi lại kẻ đã an ủi mình. Có một sự thật chua chát giữa chúng tôi là không sao bày tỏ được trọn vẹn những gì mình nghĩ. Im lặng để hy vọng sẽ là một thứ ngôn ngữ dễ truyền đạt cảm thông nhưng

thật ra im lặng đã chỉ gây ra những ngộ nhận. Biết vậy nhưng tôi cũng không giải bày gì.

Vinh thề nào cũng rời tôi vào buổi sáng hôm sau nên đêm đến tôi cố kéo dài giấc ngủ cho qua thời gian đó để tránh đưa tiễn nhau. Chúng tôi vẫn thường tàn nhẫn trong những tình cảm vụn vặt như vậy.

Tôi nhận được người em gái lên thăm. Thầy tôi ăn uống cực khổ Hoa nói sao anh không về nhà. Tôi nói tôi thích không khí ở đây, em chịu khó mua giúp anh ít đồ hộp còn bánh mì anh có thể mua những người bán hàng rong Hoa nói anh tự làm khổ anh vì chuyện không đâu. Hình như mọi người đều xem chuyện thất tình là nguyên nhân làm tôi sống tách rời, sự thật không phải vậy nhưng tôi vẫn dễ dãi trả lời người em «đoạn trường ai có qua cầu mới hay» Hoa nói không ai tệ bằng anh rồi chào tôi ra về.

Tôi tiếp tục sống một mình trên căn gác. Hàng ngày đọc sách xong tôi lấy ống nhòm nhìn khắp nơi. Những bài thơ Vinh viết trên tường bằng gạch bạc mầu dần. Tôi không biết ngâm thơ nên thường đoán mò và đọc to cho đỡ buồn.

*Nơi thành phố này sống những ngày
đã đi xa
người tình nhân lẻ loi suốt đời
và cơn hạnh phúc cực kỳ bồng bềnh
rực rỡ những vết thương
tôi hoàn toàn chẳng nhớ*

Một buổi tối nghe được tiếng hát từ chiếc xe sinh tố ở phía trước nhà vọng lên tôi nhận ra bài hát mình ưa thích và hát theo một cách gượng gạo. Bây giờ thấy nhớ giọng hát của Vinh và của cô nữ sinh. Giọng hát của một người thân mới làm mình thích thú.

Hoa đem đến cho tôi chiếc máy Cassete như lời tôi nhờ. Hiệu nhãn lại và trao cho tôi một lá thư. Tôi hỏi qua chuyện ở nhà. Hoa nói chẳng có gì lạ rồi mở máy ngổi nghe nhạc. Hoa hỏi:

có ai đến thăm anh không. Tôi nói để yên cho tôi ăn. Hoa cười nói anh lười ăn vậy hèn chi cô ta không ưa là phải. Bữa ăn xong một cách chậm chạp, tôi đã chán món đồ hộp nhưng không muốn phiền người em mang đến những thức ăn nấu sẵn. Đun cho tôi ấm nước sôi rồi Hoa chào về. Tôi nói cảm theo cái máy đi. Hoa cần nhân anh lạ thật, đòi đem đến cho được rồi lại bắt đem về. Tôi nói tôi tưởng mình thêm tiếng hát vì nó có ích, giờ tôi mới biết mình thêm một người bạn. Hoa biau môi, hay một cô. Tôi nói cũng vậy. Cô bé lác đầu cảm máy đi xuống thang gác.

Tôi cầm lá thư lên xem không thấy tên người gửi ngoài bì. Nhìn nét chữ đánh máy tôi nghĩ chắc một cái thư của ai gửi nhầm địa chỉ mình đây. Thật không ngờ là thư của Mạc. Một cô bạn ngoại quốc sinh và sống 18 năm ở Việt nam. Mạc về nước đã được ba năm. Đây là lá thư thứ hai cô gửi cho tôi thì phải. Lá thư đầu tôi đã vô tâm quên trả lời.

Mạc dặn lắm. Tên của cô là Marge và tôi vẫn gọi đùa là « Ông Mạc » Những ngày ở gần nhau chúng tôi thường đùa xứ với nhau như những người bạn trai.

Trong thư Mạc trách tôi đã không viết thư cho nàng và Mạc cho biết hiện đang sống ở một thành phố nhiều tuyết nên rất nhớ những ngày nắng nhiệt đới. Mạc vẫn sống một mình dù bà mẹ đã nhiều lần khuyên như nàng thành hôn. Nàng viết Trịnh hiện giờ sống ra sao, lập gia đình chưa, cô ấy xinh chứ. Tôi cười thầm nghĩ đến tình cảnh của mình lúc này. Tuy không muốn thư từ với ai nhưng không thể làm ngơ với một người ở xa còn nhớ đến mình nên tôi đã viết thư trả lời Mạc. Sống một mình thì buồn lắm, nhất là con gái. Hãy cố chọn một ông chồng dù không ưng ý hoàn toàn cũng giúp cho đời sống đỡ tẻ nhạt. Về cuộc sống tôi vì không muốn ai an ủi mình nên tôi dẫu đi làm, tôi đã đi làm, gầy và đen nhiều. Chưa lấy vợ, nhưng không nhất định như Mạc là sống độc thân suốt đời.

Cuối thư tôi viết Mạc còn nhớ bài Thu vàng của Cung tiền mà chúng ta thường cùng hát trong những buổi tôi đi dạo quanh

khu vườn nhiều bóng cây của nhà Mạc không. Riêng tôi, tôi đã quên những bản nhạc Pháp do Mạc dạy vì lâu ngày chẳng biết hát với ai. Ngoài bì thư tôi để tên người nhận là « Ông Mạc » chắc sẽ làm người phát thư bên ấy ngạc nhiên không ít.

Căn gác sẽ có người đến nhận vào ngày mai để tiếp tục xây cất. Tôi thu xếp đồ dùng thuê xe xích lô về nhà. Mọi người không phiền trách tôi về những ngày sống riêng, trừ ba tôi như không bằng lòng. Ông nói lớn rồi hãy tìm lấy một việc làm chẳng lẽ sống nhờ gia đình. Tôi đỏ mặt vì không ngờ cuộc sống mình hại cho người khác. Tôi cố gắng mới nói được vâng, con sẽ tìm việc làm nay mai.

Đang ngủ ở phòng ngoài tôi bị đánh thức dậy vì những tiếng cười. Một người lạ đến. Mẹ tôi nói chú này ở Sài Gòn mới ra đây. Tôi không biết có phải chú mình không nhưng cũng vội gạt đầu chào. Ông nói cháu còn nhớ chú không, ngày ở Công Hậu mới chín mười tuổi đầu bây giờ đã lớn từng ấy. Tôi chưa kịp trả lời mẹ tôi đã nói thẳng này nó có nhớ đến ai ngoài nó. Khi ông bạn trả lời một câu hỏi của ba tôi, tôi vội lần xuống nhà rửa mặt. Tôi gọi Hoa lấy giùm lá thư để trong tủ sách trên nhà, tôi ngại lên tiếp chuyện với một người không nhớ rõ.

Trời đột ngột trở gió mây ngày nay. Tháng giêng ở Đà Nẵng còn có những ngày thật rét. Ngoài phố mọi người đều mặc áo ấm, tôi vô ý chỉ mặc chiếc áo sơ mi khi ra đường giờ mới cảm thấy lạnh. Nhà bưu điện nằm ở bờ sông. Gửi thư cho Mạc xong tôi phải cố gắng lắm mới giữ mình khỏi run khi ra về vì những cơn gió thổi thốc từ mặt sông lên mang đầy hơi nước.

Nhớ hôm Mạc đi trời cũng rét. Mạc đến phi trường một mình, người mẹ đã vào Sài Gòn trước để cùng chồng bà làm việc trong ấy chuẩn bị giấy tờ xuất ngoại. Mạc nói với tôi nếu có ai thích Mạc sẽ xin ba má ở lại Việt Nam.

Tôi biết Mạc muốn ám chỉ người nào trong tiếng « ai » đó nên lúng túng nói quanh, Mạc về bên ấy chắc thích lắm phải không. Tôi luôn luôn xem Mạc là một người bạn. Những cô gái tôi mến,

tôi đều giữ bằng cách này. Tôi nhớ mình đã đưa mắt nhìn chăm chú chiếc áo lam màu xanh lá cây (màu len tôi đã chọn cho Mạc) rồi đứng lại ở cái cổ trắng cao ba ngấn của nàng. Tôi tránh nhìn lâu khuôn mặt Mạc bởi tôi biết mình sẽ vay mượn vẻ đẹp của nàng để làm chất liệu cho những bức tranh vẽ chân dung và như thế tôi sẽ làm nàng xấu đi vì những nét vẽ nghịch ngoạc của tôi. Vẫn còn nhớ câu nói cuối của nàng, Mạc sẽ cô thích nơi mình nếp sông. Và tôi đã trả lời, tôi cũng phải cô thích nơi tôi ở lại.

Gió thổi mạnh thêm giạt nghiêng những chòm cây trên bờ sông vắng và cơn mưa phùn đầu năm bị gió thổi tung bay lá tả như đám bụi mù. Cô nghiêng chặt «hàm răng» xua đuổi giá rét, tôi mừng rỡ trông ra Mạc một cách khó khăn. Tiếc xưa sao không nhìn lâu khuôn mặt nàng để bây giờ chỉ còn nhớ loáng thoáng chiếc áo lam xanh và cái cổ trắng cao.

Chiếc áo lam xanh. Chiếc áo lam xanh có còn không Mạc ?

NGUYỄN THANH TRỊNH

NGUYỄN HẠ LONG

phở núi
và một mùa

*gặp nhau đầu một mùa
lặng nhìn nhau bờ ngõ
phở núi nhàn nhạt mưa
em như chùm hoa nhỏ*

*gặp nhau đời xanh biếc
âm một trời mù sương
chừng như em mới biết
phở núi tình rung rung*

*phở núi như bàn tay
đan tóc em màu nhiệm
cho ta một chút say
và em, niềm thánh thiện*

*cũng vừa cuối một mùa
gió làm bay sương bụi
em đã hay gì chưa
mai ta rời phở núi*

*mai ta rời phở núi
mang theo hương một mùa
lau khô dòng lệ tôi
thương biệt mấy cho vừa*

NGUYỄN HẠ LONG

PHAN UYÊN HOÀI

THÀNH PHỐ KHÁC

Hôm trước khi trở về, Hãn nói với tôi giọng buồn buồn :

— Quỳnh về, còn một mình anh chắc cũng sẽ buồn lắm.

Tôi nhìn qua bờ vai anh, đám khói thuốc trước mặt bay lên như nhòa tan vào với những cụm mây trên vòm lá xanh còn đẫm sương. Hãn đã đến với tôi vào buổi sáng còn lại, nhìn qua bên kia biển một màu trắng xóa như đang có mưa bay mù mịt. Chị Nguyên, tôi và Hãn cùng ngồi bên vuông cửa sổ với những ly cà phê và sữa trên mặt bàn thủy. Hãn im lặng nhìn tôi hút thuốc. Tôi muốn nói với anh một lời nào đó, nhưng tự nhiên, trong mắt anh lúc này tôi đã sợ phải nói lên nỗi buồn của mình như một sự thiếu vắng quá trống trải, trong tâm hồn tôi những chia xa lẫn với mong đợi. Một lát sau, như không còn chịu đựng được khoảng yên lặng, Hãn nói với tôi :

— Quỳnh uống sữa, để anh pha cho một chút cà phê nhé ?

Hãn chia bớt một phần cà phê của anh sang nên ly sữa của tôi trở thành đầy ắp. Tôi cười nhỏ :

— Em không quen mùi cà phê, như vậy anh phải uống bớt cho em một nửa.

Hãn trêu tôi :

— Trong người Quỳnh toàn là sữa, vậy mà anh vẫn thấy Quỳnh chẳng lớn ra một chút nào cả.

— Anh bảo em nhỏ lắm hả ?

— Không, nhưng mà Quỳnh hơi ốm.

Tôi cười, nhìn ra bên ngoài với những khoảng xanh của lá cây trong khu vườn buổi sáng sớm. Gió lồng lộng, tiếng sóng rì rầm vỗ vào bờ những tia nước bắn cao tung toé. Tôi nhớ có một lần ngoài bãi biển Hãn cũng đã nói tôi ốm quá, và anh bảo nếu tôi đi một mình gần bờ biển thì sẽ có ngày bị gió thổi bay đi mất. Tôi cười buồn im lặng, hai vạt áo dài quần quýt lầy những bước chân của tôi và Hãn trên làn cát mịn thật dễ thương. Gió thổi át tiếng của tôi và anh, nhưng làm sao gió có thể thổi bay tôi đi được ra ngoài đảo xa. Hãn nhìn sang tôi với hơi khói thuốc quần quanh bờ tóc rồi ngang cổ thì thầm : Nhỏ ạ, anh nói vậy thôi, vì đi với anh dù gió mây cũng đâu có thể làm gì nhỏ được. Tôi biết, đó là lần tôi bắt gặp và cảm nhận được niềm hạnh phúc của mình một cách thành thật, toàn vẹn. Tôi đã không thể nói lên được một điều gì ngoài sự im lặng bên Hãn, vì lời nói với tôi, không còn dư để diễn tả một điều gì đầy đủ hơn với niềm hạnh phúc mà tôi đang đón nhận. Và, tôi cũng biết được rằng từ đây Hãn đã đi bên cạnh đời tôi với những rung động tràn ngập của tình yêu. Bằng một cách nào đó, những chia xẻ đến với tôi thật ngọt ngào, nồng ấm như một lần mà Hãn nói yêu tôi, tha thiết như biển khơi vỗ vào bờ cát thành những lời tình tự lẫn yêu thương.

— Mai Quỳnh về ?

— Anh biết rồi, đừng hỏi em vậy nữa.

Hãn ái ngại nhìn tôi. Trong một thoáng tôi nghĩ mình có thể khóc thật dễ dàng như trẻ con nếu Hãn hỏi thêm tôi một câu nào nữa. Tự nhiên tôi muốn sông gần với mình luôn trong sự yên lặng cần thiết với một không gian nào đó. Hãn hỏi tôi :

— Sao Quỳnh không nói gì vậy ?

— Em buồn.

Hãn khuấy đều ly sữa rồi đẩy lại trước mặt tôi :

— Quỳnh uống đi.

Tôi cảm ly sưa lên uồng một ngụm nhỏ. Bên ngoài, những đám mây trắng đục trôi nhanh về phía bên kia bờ biển. Tôi lặng yên nghe tiếng sóng và lá cây cọ xát thành những âm thanh quen thuộc, một thói quen mà mỗi sáng tôi thường ngồi ở đây chờ ánh sáng nhòa nhập cùng với màu xanh của lá cây đẫm sương trong vườn, khi bên ngoài còn đầy những bóng tối. Ngày bắt đầu với tôi những tha thiết của sóng biển và ngọt mềm hơi sương. Rồi tôi đến trường, những công việc tiếp tục như một điệu nhạc quen thuộc được lặp đi lặp lại. Đôi lúc tôi tự hỏi không biết những điều tôi đã học hỏi được cùng với những kinh nghiệm, rồi có đem lại những gì kết quả cho đám học sinh của tôi như những ước muốn mà ngày xưa, là một điều lý tưởng bao quanh tôi bên những quãng đường của một thời đầy mộng ước. Nhưng bây giờ, tôi đã chẳng thể làm gì khác hơn được trong một đời sống bon chen tầm thường. Dĩ vãng, tiếng vang yêu ớt đưa tôi trở về và nhìn lại như những bước chân mòn mỏi đã khuất chìm sau lớp cát thời gian. Tôi muốn gọi chúng bằng một cái tên gọi nào đó, đẹp và dễ thương như những mơ ước của một đời người. Nhưng tôi làm sao có thể nâng niu mãi được đời sống tôi thuộc về quá khứ, khi mà tôi còn phải bước những bước vội vã vào khoảng không của thời gian và cuộc sống. Tôi muốn được khóc với những kỷ niệm, và nước mắt với tôi, có lẽ là một an ủi ngọt ngào trong cô đơn cùng với bóng dáng Hãn trong nỗi nhớ của một niềm hạnh phúc chân thành.

Chiều hôm qua, khi lên phố với chị Nguyễn mua một số đồ dùng cho chuyến trở về, tôi đã nói với chị là lúc nào chị cũng coi tôi như còn bé lắm vậy. Chị im lặng xiết nhẹ bàn tay tôi trong cái nhìn của chị, mà có lẽ, đã lâu lắm chị mới có dịp để biểu lộ một cách đầy đủ tình cảm với tôi trong đời sống của chị. Suốt những quãng đường trong thành phố, chị đã nói như tâm sự bởi hỏi thật nhiều những điều mà chẳng bao giờ tôi nghĩ tới, hay nói một cách khác, tôi chưa đủ khôn ngoan để có được những ý nghĩ và ước vọng trong đời sống, như chị. Tôi không nghĩ tôi còn quá nhỏ bé

để chối bỏ được những gì do cuộc sống đem lại (mà sự thật, có điều gì mà con người không thể chấp nhận được trong đời sống). Nhưng với chị, trong ánh mắt và nụ cười đưa tôi trở về một thời gian nào đó, tôi muốn chị còn nhìn tôi như nhìn vào một người em thật sự vẫn còn nhiều thiếu sót. Có thể, trong một lúc nào đó tôi sẽ nghĩ được rằng tôi đã tự lừa dối lấy chính mình, như một cách phủ nhận những khốn khó, những bấp bênh của cuộc sống.

Rồi buổi chiều xuống thấp cùng với những bóng mây tri tri kéo ngang qua thành phố. Tự nhiên tôi thích có một cơn mưa và một chỗ ngồi trong quán nước nào đó trông ra đường bên ngoài. Khi ngang qua một tiệm thuốc tây, chị Nguyễn bỗng đổi ý muốn mua cho tôi vài loại thuốc bổ. Chị làm tôi xúc động, vì thật sự, đã lâu tôi chẳng còn có một dịp nào để chăm sóc lại tình trạng sức khỏe. Tôi nói với chị là trông tôi có ốm lắm không. Chị bảo: Thì Quỳnh lúc nào chẳng vậy, đâu phải bây giờ. Tôi cười và nhìn theo những bóng cây chạy dài hai bên lộ. nắng đã biến mất trên đỉnh cây. Màu xanh và lá úa bên đường làm dáng cho một thành phố thêm thơ mộng. Tôi yêu thành phố này, một phần là như vậy. Và, tôi cũng không hiểu được có phải vì vậy mà tình yêu đã đến với tôi, quá ngọt ngào. Tôi hình dung được thành phố nơi tôi đã bỏ đi, kỷ niệm và dĩ vãng, một vài khuôn mặt thân quen, những con đường đăm đăm thương yêu cùng với những mơ ước tàn phai như bóng nắng. Ngày tôi bỏ đi, thành phố đã như vương lại những nỗi ngậm ngùi trên những tà áo trắng chấp chới bay của bạn bè, và bóng dáng mẹ tôi ở cuối một đoạn đường. Tôi biết như thế là tôi đã bỏ lại đằng sau những kỷ niệm còn xanh ngắt, để bắt đầu từ đó một cuộc hành trình dài với những bước chân vào cuộc sống mênh mông, xa lạ. Và thành phố nơi tôi đến, bây giờ, một níu giữ như thời gian với những công việc còn phải được tiếp tục, bình thường và đôi khi chán nản. Có những buổi chiều Hãn đều đón tôi sau giờ làm việc, đi với nhau một đoạn đường dưới phố trước khi trở về nhà, tôi như một người nép kín đằng sau tình yêu, với vợ trong mắt nhìn đã có pha lẫn những giọt nước mắt đầm ăm. Tình yêu với tôi, như thế đã là một hạnh phúc đau

kín trong tâm hồn với những mơ ước trên lời đi buồn và một chút tình yêu bất gặp.

Tôi nhớ có lần đã nói với chị Nguyên : Thành phố này níu giữ được em đến bây giờ, một phần có lẽ là do tình yêu của em và Hãn. Tôi biết mình thành thật khi nói lên được điều đó, mà dĩ nhiên, tôi có cần phải nói bằng một cách nào đó cho khác đi với ý nghĩ, khi tình yêu với tôi, là một khởi sự, một bắt đầu. Tôi nghĩ tôi còn lý tưởng, đam mê, và tình yêu là dấu hiệu của một cơn mưa xuống tâm hồn tôi những âu sầu, như trái tim tôi một ngày đã rung động trong hơi thở và tiếng nói yêu đương của Hãn, thành những lời thì thầm : «Em yêu anh». Hay một cách khác, tôi muốn nói với anh thành phố này cũng đã đặt tôi đứng trước một cuộc sống có ý nghĩa, hiểu theo một nghĩa nào đó mà chỉ có ở trong tình yêu tôi mới có thể biết được.

Buổi sáng như thể đi qua với tôi trong nỗi buồn, rồi chúng tôi ra khỏi nhà, hình như mỗi người chúng tôi đều không muốn nhắc đến sự việc gì sắp xảy ra, như tròn tránh một sự thực nhưng chính trong thái độ đó, tôi hiểu được là chúng tôi đã bắt đầu cảm thấy xa nhau. Và, đây cũng là lần đầu tiên trong tình yêu tôi mới cảm nhận được sự thiếu vắng là một nỗi buồn mà trong đó, tình yêu như một sợi vô hình ràng buộc đời sống tình cảm của tôi một cách tự nhiên và xúc động. Hãn bây giờ bên tôi, tình yêu và một nỗi buồn sắp mở lớn. Sự trầm tĩnh bên ngoài che dấu một khoảng trống bên trong của anh không phải là điều an ủi tôi trong lúc này. Nhưng tôi hiểu anh, nỗi buồn nào rồi cũng sẽ như nhau, trầm buồn và tê sót của những hạt nước mắt ở trên mặt phẳng của tình yêu. Tôi thấy Hãn hút thuốc nhiều hơn. Buổi sáng trời nắng ấm cùng với những ngọn sóng lớn chạy ào ào tôi tưởng tượng chúng vượt lên khỏi mặt biển rất cao, cuốn luôn tất cả những gì gần đó vào lòng biển.

Tôi nói với Hãn :

— Buổi sáng nhìn biển đẹp nhưng buồn quá anh ạ.

— Biển bao giờ cũng buồn, không ai tìm được niềm vui của mình ở biển cả.

— Nhưng người ta vẫn thích như vậy, phải không anh ?
Hãn nhìn tôi :

— Vì biển dễ yêu, tha thiết và trung thực với nỗi buồn.

— Anh nói làm em buồn hơn.

— Anh sợ những hạt nước mắt của Quỳnh hơn là phải nhìn biển trong nỗi buồn.

Tôi cười, xiết nhẹ bàn tay anh trong hơi thở ấm :

— Anh làm như em dễ khóc lắm vậy.

— Nhưng anh biết, Quỳnh sẽ khóc.

Hãn nhìn tôi thật lâu, đôi mắt anh tối lại và buồn hơn mọi ngày. Nâng lên cao, bãi biển cũng đã đông người. Chúng tôi đi dọc theo mé biển, tiến về phía một hòn núi thấp. Hãn bảo tôi vào một quán gần đó uống nước, tôi lắc đầu và nói với anh : Em muốn được ngồi ngoài này nhìn biển, thích hơn. Hãn cúi xuống bên tôi, hơi thở ấm và mùi thuốc lá quen thuộc quần quýt bờ cổ tôi ngây ngất. Biển mênh mông bát ngát, tôi đứng dậy và không thể nào trông thấy bờ bên kia, chỉ là một màu trắng xóa lóng lánh những tia nắng chạy dài. Chúng tôi ngồi xuống trên một tảng đá. Hãn hỏi tôi :

— Quỳnh thích biển ?

Tôi gật đầu :

— Em thương nỗi buồn của em như thương nỗi buồn của biển vậy.

Hãn xiết mạnh tay tôi :

— Quỳnh ví von gì nghe thảm quá. Anh cầm.

Tôi nhìn anh và, tự nhiên tôi khóc. Những giọt nước mắt nồng ấm cho một buổi sáng còn ngồi bên anh, kỷ niệm và nỗi buồn, tôi không nghĩ rồi tôi sẽ quên, nhưng tôi cũng không còn một cách nào khác để an ủi ngoài những giọt nước mắt trong cơn xúc động của tình cảm.

— Em về rồi, anh buồn không ?

— Anh hy vọng Quỳnh sẽ trở lên đây sớm.

Hãn nắm tay tôi đi vòng xuống chân núi. Ra tới khu phố chính, chúng tôi đi nép dưới những bóng cây cao chạy dài hai bên

lộ. Gió từ biển thổi vào làm chao nghiêng những cành lá xuống mặt đường thật đẹp. Tôi nghĩ đến thành phố nơi tôi trở về vào ngày mai, cũng những con đường như thế này, không biết bây giờ đã có thay đổi những gì từ ngày tôi bỏ đi. Những con đường mà tôi có thể hình dung lại được những kỷ niệm, và một thời đã qua đi cùng với những bóng hình yêu dấu.

Hắn dừng lại để châm thuốc hút. Hôm nay tôi thấy anh ít nói và buồn hơn mọi ngày. Có lẽ chúng tôi đều hiểu được như thế. Sự xa nhau, bằng cách nào thì cũng là một nỗi buồn mà trong đó tình yêu đã là một sự nhắc nhở thâm kín. Hắn đưa tôi vào một quán nước. Gần trưa, quán vắng và tiếng nhạc chập chùng buồn như tiếng khóc của những cặp tình nhân sắp phải xa nhau. Tôi nói với hắn, rồi không biết chúng ta sẽ phải làm gì trong những ngày đầu xa nhau ấy. Anh cố gắng nói với tôi giọng bình thản, rồi cũng sẽ bình thản Quỳnh ạ, và anh cười, biết đâu trong tình yêu đôi khi người ta cũng cần phải xa nhau để rồi sẽ yêu nhau nhiều hơn. Nhưng tôi biết, đó chỉ là cách nói của anh để tôi được yên tâm trước khi trở về.

Ở quán ra hắn đưa tôi về nhà. Nắng ủa đầy trên các đỉnh cây. Buổi sáng như thế đã hết, tôi chỉ còn lại một buổi chiều ở thành phố này trước khi trở về cùng với nỗi buồn mang theo. Hắn im lặng trầm buồn bên tôi hút thuốc. Bóng chúng tôi đổ dài và bước chùng lên nhau trên mặt lộ, buồn bã như chính tôi và hắn bây giờ. Tự nhiên, tôi muốn ứa nước mắt.

Cái không khí trống trải, thừa thãi bao quanh càng khiến tôi trở thành mỗi một, lười biếng và ngủ vùi sau hai ngày trở về. Buổi sáng, tôi nghe thấy tiếng chuông từ một ngôi giáo đường bên kia khu phố vọng về những hồi thánh lễ sớm. Nhìn ra bên ngoài, trời mờ mờ sáng và ngọn đèn đường vàng ủa chiều hắt xuống những vệt sáng yếu ớt, tôi tưởng đã có thể khóc được cùng lúc với những ý nghĩ rời rạc kéo về chập chùng trong

trong trí nhớ. Tôi áp mặt vào tường, những giọt nước mắt từ từ ứa ra cùng với hình bóng Hãn hiện ra rồi xa dần, xa dần và mất hút đằng sau một góc khuất. Tôi chơi vơi, hụt hơi như đuôi bắt một ảo ảnh rồi ngừng lại khóc ngất sau đó. Bên cạnh tôi, vẫn là một khoảng trống thừa thãi của chân chiếu bỏ lại. Nhà đã có ánh đèn, chắc mẹ tôi đã thức dậy và đang ngồi bên khay trà. Từ lâu tôi vẫn nghĩ đó có lẽ là một hình ảnh đẹp, có vẻ như bình thản và an phận của những người già như mẹ tôi bây giờ. Những năm gần đây tôi thấy bà già đi rất nhiều. Nhìn những sợi tóc đã ngả màu trên vầng trán, tôi thật sự xúc động và thương tuổi già của mẹ tôi như một nỗi buồn năm tháng. Và hình như, bà cũng biết trước được rằng tới một ngày nào đó chúng tôi đều sẽ bỏ bà mà đi tất cả như một định luật, một kiếm tìm hạnh phúc ngoài những niềm hạnh phúc mà gia đình đem lại trong đời sống, cùng lẫn với những sự đau khổ. Căn nhà rộng trở thành quá vắng, một mình mẹ tôi và đứa cháu gái như không thể choáng lấp được những phần trống trải còn lại. Hôm tôi về, cỏ xanh mọc quá nhiều, leo lên cả những bờ rào chung quanh vườn trông như đã bị bỏ lâu không ai chăm sóc. Tôi đứng lại nhìn quanh quất, cũng chẳng có gì thay đổi ngoài những đám lá mọc rậm trông như già hơn, trầm buồn trong một thứ không khí đã bị lắng đọng lâu ngày. Ngoài cổng, cây bông giấy mà tôi đem về từ nhà một người bạn bây giờ cũng đang nở những chùm hoa đỏ rực rỡ dưới ánh nắng và màu xanh của lá vườn. Tất cả bao quanh tôi như một kỷ niệm, êm đềm và thơ mộng. Khi đứng với tôi ngoài cổng mẹ tôi nói : Mẹ già rồi, làm sao có thể chăm nom như ngày xưa nữa. Đó, bây giờ con về mẹ để tùy con. Tôi nắm tay bà đi chung quanh một khoảng vườn, tôi nói với bà để tôi thuê người sửa lại khu vườn, luôn thể cả căn nhà này nữa. Bà nhìn tôi cười, nụ cười héo hắt trên vành môi già nua nhưng đã an ủi tôi nhiều trong những lúc cảm thấy cô đơn, buồn chán. Tôi xiết nhẹ bàn tay của bà, những đường gân nổi lộn đã nhiều như đánh dấu thời gian ở một đời người, nước mắt cùng nỗi vui mừng sung sướng đã qua đi cho một niềm hạnh phúc còn lại.

Tôi rời khỏi giường ra đứng ở phía cửa sổ, mùi lá cây và sương đêm ngai ngái lạnh khiến tôi hơi rùng mình. Sinh hoạt bên ngoài đã bắt đầu, tôi nghe rõ những tiếng máy xe và rao hàng trộn lẫn thành một thứ tiếng động hỗn tạp đầy đủ. Trong bữa ăn sáng mẹ tôi hỏi :

— Hôm nay con có đi đâu không ?

— Con định sáng nay ghé trường tìm nhỏ Quyên và thăm một vài người bạn.

Mẹ tôi cho biết Quyên thỉnh thoảng cũng có đến thăm bà, và hình như sắp lấy chồng. Tôi cười, như vậy mà cô bé kỹ thật. Tôi nhớ những lá thư mới nhất Quyên gửi cho tôi, cô bé vẫn chưa nói với tôi một chuyện gì ngoài những nỗi băn khoăn về tình yêu với Hữu và những ràng buộc chung quanh. Tôi thấy thương Quyên và mỗi tình đẹp như những điều Quyên mơ ước ngày nào. Bây giờ Quyên đã đặt mình đứng vào đó. Tôi nghĩ tình yêu chỉ làm cho người ta thêm buồn với chính những niềm mơ ước của mình. Nhưng có phải đây cũng là những hạnh phúc mà con người thêm muốn được hưởng lại, dù biết trước đó là những hạt nước mắt long lanh đã vỡ.

Tôi đến trường vào khoảng hơn chín giờ. Nắng đều, trái nhẹ trên những phiến cỏ xanh và hàng cây thấp chạy dài chung quanh. Dãy hàng lang vắng lặng, thưa người. Tôi đi loang quanh nhưng không gặp được một người bạn nào quen thuộc, ngay cả Quyên. Thật vọng tôi trở ra. Khi ngang qua một rạp chiếu bóng lớn, tôi định ghé vào xem cuốn phim đang được quảng cáo chiếu sang tuần lễ thứ hai, nhưng nghĩ sao tôi lại bỏ đi. Không biết tôi đã đi như thế biết mấy con đường, và chiếc xách tay cũng đã đầy những cuốn sách. Tôi kêu xe đi đến nhà Quyên. Con nắng gần trưa làm tôi chóng mặt, nhìn mặt lộ tôi tưởng nó có thể bốc hơi thành những đám khói mỏng quần quýt với những tà áo màu sắc sớ chao lượn dưới nắng gay gắt. Tôi chớp mắt, ngủ quên cho đến khi chiếc xe ngừng lại ở đầu đường. Tôi trả tiền rồi xuống xe. Vào nhà Quyên, tôi gặp người vú già, bà cho tôi biết Quyên đi chơi với gia đình và có lẽ trưa nay mới và sau đó bà hỏi

thăm tôi đi đâu mà lâu lắm bà mới gặp lại. Tôi cười, đùa với bà là tôi phải đi theo chồng ở xa. Bà nhìn tôi hơi lạ, bà bảo từ lâu có nghe cô Quyên nói gì đâu. Trước khi về tôi viết giấy lại hẹn Quyên buổi chiều chờ tôi ở nhà. Tôi chào người vú già, bà đưa tôi đến cổng khi con nắng bên ngoài cũng đột nhiên dịu hẳn lại. Dọc đường tôi gặp nhiều đám nữ sinh túa ra từ một ngôi trường nữ trung học. Những chiếc áo lụa trắng chấp chới dưới những bóng cây cao và một chút nắng bay theo, thật thơ mộng. Tự nhiên tôi nhớ Hân lạ lùng. Tôi như một người trở về và đem theo những nỗi buồn giữa một thành phố có nhiều kỷ niệm, những kỷ niệm đã mất hút, lạc lõng như những bước chân mòn mõi gõ trên hè phố những âm vang rời rạc trong tâm hồn tôi, tiếc nuối.

Buổi chiều tôi gặp Quyên ở nhà. Quyên có vẻ hơi ngạc nhiên thấy tôi trở về, cô bé đón tôi ở cổng bằng nụ cười ròn, nom thật lạ.

— Trường chị không bao giờ trở về đây nữa.

— Quyên làm như thành phố này của mình Quyên vậy.

Cô bé nhìn tôi cười. Tôi hỏi Quyên rảnh không. Quyên hỏi lại tôi có chuyện gì. Tôi nói, thì định rủ Quyên đi phố. Quyên bảo tôi ngồi nghỉ một chút để Quyên sửa soạn. Quyên biến mất về phía sau, tôi đứng dậy lấy một băng nhạc lắp vào máy, tiếng nhạc nổi lên giữa không khí yên lặng, trầm buồn. Tôi nhắm mắt, hình dung ra bãi biển vào một buổi sáng lướt thướt, chập trùng theo tiếng nhạc. Những âm thanh quần quýt, mơ hồ và những hình ảnh về một thành phố biển đã gọi lại trong tôi nhiều kỷ niệm. Tôi muốn được gọi tên Hân, nói với anh những ước muốn, những lo âu về những điều tôi nghĩ trong những ngày bắt đầu làm quen với sự chia xa, mà tình yêu, như một nú kéo, một ràng buộc trong bất cứ hoàn cảnh nào mà tôi muốn được thành thử cùng với những hạt nước mắt ứa ra trong nỗi cô đơn, như một lần tôi đã gặp khóc trên vai anh vì hạnh phúc, hay đúng hơn vì tình yêu tôi cảm nhận được trong hơi thở ấm, trong ánh mắt gần như một niềm cảm thông tuyệt đối mà có lẽ, không bao giờ tôi quên được trong tình yêu

của mình. Tôi đứng dậy tắt máy. Bản nhạc với âm hưởng về biển đã làm tôi buồn hơn thay vì tìm được niềm vui quên lãng trong tiếng nhạc. Căn phòng lại trở nên vắng lặng, mọi tiếng động như biển mắt trong ngôi nhà rộng, thỉnh thoảng tôi mới nghe được tiếng còi xe từ ngoài vọng vào, lạch lợng và biển mắt trong thỉnh thoảng. Tôi đứng lại cửa sổ, những bóng cây cao ở bên ngoài tỏa rộng xuống phía dưới một vùng ánh sáng mát, che bớt một phần lớn ánh nắng chạy dài ra xa trên những ngọn cây. Một lúc sau. Quyên trở ra. Tôi nói không khí ở đây vắng quá, buồn ghê vậy. Quyên bảo tôi sao chị không mở máy nghe nhạc. Quyên lại đứng bên cạnh tôi, dáng người nhỏ và đôi mắt buồn là hình ảnh dễ thương nhất của Quyên trong lúc này. Tôi nhớ những lá thư dài. Quyên viết cho tôi, buồn và đôi khi là những hạt nước mắt nhòa nhạt. Có lần tôi đã nói Quyên dễ khóc như con nít. Nhưng rồi tôi nghĩ, chính những cái trẻ con đó đã làm Quyên sống gần với mình hơn là những điều mà Quyên bắt gặp ở bên cạnh đời sống. Tôi nhìn sang Quyên ra đầu có thể đi được chưa, Quyên gật đầu. Bên ngoài có tiếng gió nhẹ lay trên những vòm cây, một đôi chim se se vụt bay ra từ trong đám lá, mắt hút về phía bên kia đường.

Quyên chở tôi đằng sau xe. Nắng đã nhạt và buổi chiều như muốn mưa khi những đám mây kéo về ngang qua thành phố. Quyên quay lại hỏi tôi chị muốn đi đâu. Tôi cười nói cho chị đi một vòng qua những con đường có nhiều bóng cây. Quyên làm theo lời tôi, chiếc xe chạy dưới những hàng cây xanh dọc theo hai bên đường như thấp xuống, tôi nghĩ tới một cơn mưa có thể đổ xuống trong buổi chiều nay, ướt đầm trên những ngọn cây và đan kín thành phố với một chỗ ngồi nào đó, có riêng tôi.

Khi những hạt mưa bụi bắt đầu rơi xuống. Tôi và Quyên ghé vào một quán nước. Trời chiều, quán đông, từng cặp nam nữ ngồi với nhau nơi những góc bàn. Tôi nghĩ họ là những người còn đang ở thời kỳ yêu nhau, làm người tình để được chịu đựng và mơ mộng với tình yêu. Quyên háy mắt nhìn tôi, lạch lợng ghé chị. Tôi cười nói không ai thêm để ý đến mình đâu mà Quyên sợ. Quyên kêu nước uống cho mình, còn tôi một ly sữa. Những ngụm

sữa làm tôi nhớ Hân lạ lùng. Thật sự, tôi đã thấy có một chút gì thay đổi trong ý nghĩ về một thành phố. Những kỷ niệm như lắng xuống buồn tui, mất mát. Tôi nhớ một ngày bắt gặp mình đắm trên những xác lá còn xanh và ẩm hơi sương trên một con đường vắng, tôi đã khóc tự nhiên, băng khuâng nhìn lại bóng mình trong gương để thấy rằng đã có một sự thay đổi. Ngày đó, lần đầu tiên, mẹ tôi đã nhìn tôi bằng ánh mắt khác lạ, dò xét. Rồi tôi khóc ngất bên bà trong buổi tối, lạ lắm hiểu rằng tôi đã yêu đời, bệnh hoạn trong một tâm hồn bất an với những ý nghĩ, những cái nhìn được mở ra ở đầu một đoạn đường dẫn về cuộc sống gần tôi hơn. Bây giờ, Hân đã đi vào đời tôi ở một thành phố khác, xa lạ nhưng gần gũi với tôi trong những ngày bước chân vào đời sống. Tôi không nghĩ đó có phải là những thay đổi cần thiết, cả về đời sống lẫn những mơ mộng ở tuổi đời tôi. Nhưng đồng thời, tôi cũng hiểu được rằng Hân đã đem đến cho tôi tình yêu cùng lẫn với những nỗi thao thức.

Mưa không lớn nhưng đều. Vì ngồi gần cửa kính nên tôi có thể trông suốt ra bên ngoài. Nhiều người đi bộ đã đứng trú mưa nơi những cửa hàng, dọc theo dãy phố. Nhìn về phía công viên, bức tượng hai người lính màu đen như tối hẳn lại trong làn mưa và ánh trời chập xuống. Tôi bảo Quyên mưa kiểu này chắc dai lắm, không biết bao giờ mới có thể về được. Tôi nhìn sang khi chuyện của Hữu bây giờ ra sao, Quyên cúi xuống bên ly nước của mình, tôi nghĩ cô bé chắc lại sắp khóc, vì tôi biết Hữu đã đi lính. Một lúc sau Quyên cho tôi biết Hữu sắp ra trường, và có lẽ phải đợi anh về mới quyết định được. Tôi nói với Quyên, hy vọng em sẽ cho chị ăn cưới sớm. Quyên nắm chặt bàn tay tôi che dấu một nụ cười.

Gần tối, mưa tạnh dần. Làn mưa mỏng theo gió bay tạt nghiêng qua bóng đèn như những sợi chỉ nhỏ đan lại với với nhau, biển mắt vào khoảng không. Tôi đứng bên cạnh Quyên trên bậc thềm của quán nước nhìn ra, những ngọn đèn đường bật sáng thành phố chớm tối thật đẹp trong mắt nhìn của tôi tưởng như đã xa lạ. Trong đám đông này, nếu không có Quyên chắc tôi đã cảm

thây lạc lõng ngay trong những ý nghĩ đầu tiên. Tôi thây buồn thật sự, những tình cảm mơ hồ mở ra rồi khép lại, con đường đó thành phố này, bây giờ tôi nhìn vào như nhìn một đi vãng. Thời gian đó sao ? Tôi bước xuống lễ đường và làm một vài cử động để xua đuổi những ý nghĩ buồn phiền. Quyên ra chỗ lấy xe. Con đường đó ra phía bờ sông gió thật lạnh, nhưng con tàu của Hải quân chiều hắt xuống mặt nước những bóng đèn nhỏ nhấp nháy trông như những vì sao trên bầu trời đen xảm. Tôi nhớ biển, nhớ tiếng sóng vỗ ri rầm trong đêm và mùi thuốc lá của Hãn quen thuộc. Lầu đầu tiên tôi biết nhớ nổi nhớ quất quay xâm chiếm tâm hồn tôi bằng những hình ảnh, mà tôi hiểu, là tình yêu.

Tôi bắc ghế ra sân ngồi với đứa cháu nhỏ. Đêm nhiều sao có lẽ vì cơn mưa hồi chập tối nên bầu trời tối đen gió lạnh. Tôi nghĩ đến một lá thư cho Hãn, Ở một thành phố này để nhìn về một thành phố khác, tôi nghĩ mình sẽ có nhiều điều để nói. Như thể tình yêu, bằng một cách nào đó để được sống gắn với kỷ niệm. Tôi không biết đó có phải là những lo sợ đang đều với tôi một cách tự nhiên. Đứa con gái, lần đầu tiên xa một thành phố và biết rằng mình đã bị ràng buộc bởi tình yêu. Ngày xưa tôi không thể tưởng tượng tình yêu có thể làm cho người ta được tất cả, hoặc, mất tất cả. Bây giờ thì tôi biết ý nghĩ của tôi đã khác. Tôi đã sống với Hãn, sinh hoạt với anh bằng tình yêu trong đời sống. Hãn quá gần để tôi có thể tin rằng tôi nắm giữ được anh. Giữa lòng phổ biến tôi biết mình lớn và trưởng thành, sự chọn lựa nào đó thì cũng là một cần thiết, không hẳn với riêng tôi, mà chung quanh đó còn có những người khác. Tôi muốn nghĩ đến mẹ tôi. Một người con gái khi nghĩ đến mẹ mình dù sao cũng còn có một nỗi tình cảm gần gũi, để dàng để biểu lộ những ý nghĩ thầm kín và một niềm cảm thông. Mẹ tôi hình như muốn đó cho chúng tôi một sự tự ý, bà không muốn chúng tôi phải chờ đợi ở để được nhắc nhở trông những ngày bước vào đời sống.

PHAN UYÊN HOÀI

MƯA HỒNG
HÀ HUYỀN HOA
TRẦN YÊN HÒA

ở cao nguyên

ở đó có những ngày, những tháng
anh rêu rao cho hết đời mình
núi rừng sâu, thác giòng vẫn đó
sơn nữ chim rừng và trái sim ngon

ở đó có đôi cao núi thăm
nỗi cô đơn ngày vẫn phủ đầy
chàng lính trẻ còn ngây ngô quá
Pleiku nào có khiến anh đổi thay

ở đó, bỗng dựng thành nghệ sĩ
cây đàn kia thành tên bạn thân
lũ bè bạn theo nhau trên, bảo
chiến sĩ nì... yều đuôi như sên

ở đó anh vẫn thương vẫn nhớ
đền cô em thành phố phồn hoa
ở đó, đời anh là như vậy
chẳng buồn chi, cũng chẳng vui chi !

MƯA HỒNG

tóc dài xưa

Em bé mùa thu qua rất vội
Gió may Hà Nội cũ rất yêu
Anh thương mái tóc mười lăm tuổi
Như đoạn đường một thuở quen nhau

Hình như anh nhớ mưa Đà Lạt
Của một chiều em đến ngoan hiền
Con chim chiến chiến thời non dại
Bay giữa hồn anh buổi chiều thiếu niên

Em tóc dài bay chiều chửa nhạt
Như mây trên đỉnh núi sương mù
Hai năm anh sống cùng thương nhớ
Đà Lạt yêu em Hà Nội mưa thu

Tóc dài em đến cùng mê đắm
Ơi tóc em bay chiều biệt ly
Hai trường đôi diện rung rung lệ
Như em buồn đưa tiễn anh đi

Anh đã thật xa rồi Đà Lạt
Xa đường tình nhân dẫn đến trường anh
Tóc dài một thuở trong hoài niệm
Cùng mưa Hà Nội thuở mười lăm
Như yêu em cùng yêu tuổi nhỏ
Tóc dài bay thương nhớ trăm năm

TRẦN YÊN HÒA

khu vườn mùa xuân

■ gửi mây

Ngó qua vườn em vắng
Lá che khuất đường chim
Mùa xuân lòng anh cũng
Buồn như vữa hay tin
Mùa hạ vàng gỗ cưa
Mùa đông ngủ vô tình

Ngó nhà em ngồi đổ
Sáng đầu năm cũng sầu
Pháo nhà ai còn nổ
(Người ta vẫn mừng nhau)
Mà lòng anh vắng vẻ
Mà tình em nay đâu!

Nắng vườn em đã ngập
Hong kỷ niệm giữa lòng
Từ em, xa mùa trước
Bỏ lại vườn nắng không,
Hong mùa Xuân tóc mượt
Gọi nhau tình bao dung

HÀ HUYẾN HOA

CỐI SƯƠNG MÙ đổ thị hồng liên

Trời nắng và sương mù bắt đầu tan khi tôi bước chân ra khỏi cửa. Tuy nhiên gió vẫn thổi nhiều và lạnh giữa tháng mười hai này. Con Ti quần quanh chân tôi, lớp lông trắng của nó xù lên như để chống lạnh thật đẹp. Tôi khoác chiếc manteau nhỏ màu xám và quấn vội khăn quanh cổ, gió làm hai vạt khăn bay dạt về phía sau, xanh phớt trong màu nắng.

Con đường nhỏ quen thuộc vẫn còn ướt nước khi tôi đi qua. Mây cụm cây ngũ sắc đầy sương sáng long lanh nhưng tôi vẫn yêu dây hoa vàng bên kia con dốc hơn. Màu vàng nổi bật giữa một vùng cỏ cây xanh ngát và giữa những lớp sương mù xám. Buổi sáng trước giờ đi làm tâm tôi vẫn thường hay đi dạo một vòng. Hôm nào trời lất phắt mưa tôi cuộn tóc và đội một chiếc mũ be bé. Những hôm như hôm nay trời nắng đẹp tôi để mặc cho cho tóc tung bay. Không khí buổi sáng thật dễ thương. Thoảng đây mùi hoa cỏ và thêm một chút gió rét làm hồng đôi má.

Con Ti chạy đến trước tôi, nó sủa một hơi dài và cái đuôi ve vẩy như muốn dựng đứng. Ti. Tôi gọi con chó nhỏ vừa lúc trông thấy kịp một chàng thanh niên trẻ đang ngó tôi cười. Cặp mắt sáng của hắn ánh lên những tia tò mò làm tôi thoáng bực mình. Tôi gọi :

— Ti! Đi qua chỗ khác thôi.

Con Ti không nghe lời tôi, nó quần quanh hai chân của hắn hít hít ngửi ngửi thật dễ ghét.

— Ti!

Tôi gọi lớn hơn nhưng hắn đã cúi xuống xoa đầu con chó thật nhẹ nhàng.

— Cô có con chó thật dễ thương quá.

Tôi đáp lời hắn, thật giận dữ không đâu.

— Phải. Nhưng ông không thấy nó cứng đầu quá hay sao? Hắn cười, nụ cười thật dễ thương.

— Không, tôi thấy nó cũng ngoan lắm chứ.

Hắn ôm con Ti lên tay như đã quen thuộc lâu ngày rồi lại cười nói với tôi.

— Hình như cô vẫn hay ra đây, không biết khi chọn chỗ này để vẽ tôi có làm phiền cô nhiều lắm không?

Bây giờ tôi mới trông thấy cái giá vẽ của hắn dựng gần đây. Trên khung vải chỉ mới sơ sài vài nét dọc ngang, toàn là những màu tối thật buồn. Tôi tiến đến gần hơn, nhìn hắn lạ lùng :

— Ông chọn nơi đây để vẽ à?

— Không.

— Sao tôi thấy ông diễn tả toàn màu của nền trời, màu nâu của đất. Còn màu xanh của lá và màu vàng của hoa không thấy đâu cả?

Hắn nở một nụ cười như chế nhạo :

— Còn thiếu màu xám của áo và màu hồng trên má cô nữa.

Tôi nghiêm mặt nhìn hắn :

— Tôi không thích ông đùa như thế.

— Xin lỗi cô, tôi không cò ý nói như thế đâu.

Hắn có vẻ lúng túng khi nhìn tôi rồi lại quay mặt nhìn xuống bờ hồ ở dưới chân con dốc. Ở đó những hàng cây cao đứng nghiêng buồn còn phủ đầy sương mù lãnh đãng. Một làn hơi nhẹ bốc lên từ mặt hồ trông thật đẹp. Hắn nói với tôi bằng một giọng thật nhẹ.

— Tôi vẫn thích vẽ được một cảnh như thế đó.

— Thì ông cứ thử vẽ đi, ông có vẽ hợp với loại màu sắc đó ghê lắm chứ.

— Cô trông tôi có vẻ u ám lắm sao ?

Hắn bật cười và tôi cũng cười theo.

— Ông cố tình hiểu sai rồi đây nhé !

Hắn nhún vai rồi nhìn tôi :

— Khi chưa tới tôi không tưởng được ở đây lại lạnh như thế này.

— Gần Giáng Sinh rồi. Mà ông ở đâu tới ?

— Một thành phố buồn hơn thành phố này.

— Tôi không tin.

Hắn cúi đầu, gương mặt thật xa xôi.

— Tôi muốn qua một mùa lạnh ở xứ xa xem thử ra sao.

Hắn chột ngảng lên, mỉm cười :

— Có thử kể ở thành phố này có gì vui không đi.

Tôi lắc đầu :

— Chắc không được. Con đường dài nhất mà tôi đi là từ nhà đến đây.

Hắn tròn mắt nhìn tôi :

— Lần này thì đến lượt tôi không tin. Nhưng còn tôi thì tôi lại đi nhiều quá.

— Tôi thích ở nhà hơn.

— Cô là một cô gái rất lạ mà tôi gặp được, trông cô có vẻ yêu đuối thật.

— Ông tin thế sao ? Bề ngoài không có gì đáng kể.

— Không đâu.

Hắn có vẻ buồn bã khi nói câu đó.

Mặt trời lên rực rỡ bên kia đồi. Trưa rồi. Tôi gọi con Ti về rồi quay sang hắn :

— Ông ở lại vẽ nghe.

— Mai cô tới xem tranh chứ ?

Hắn hỏi, đôi mắt sáng lên. Tôi đáp thật dịu dàng :

— Có chứ, mai tôi sẽ đến xem bức tranh buồn của ông.

— Cô thấy buồn thật sao ?

Tôi chỉ mỉm cười không đáp lời hắn, vội vã đuổi theo con Ti. Sáng nay tôi vội vã đến nỗi quên mây cánh hoa vàng quen thuộc. Nhưng cần gì tôi sẽ hái mây cánh hoa bướm bướm sau nhà để cắm vào chiếc lọ bé tí đặt trên bàn.

Hôm sau, hôm sau nữa tôi vẫn trở lại chỗ cũ. Hắn trở nên một người bạn thân nhưng bức tranh vẫn chẳng thêm được tí nào. Toàn là là những màu chết, thật buồn. Có lần tôi hỏi hắn :

— Sao ông không thử vẽ những cánh hoa vàng này, tôi yêu chúng lắm.

Hắn đáp không nghĩ ngợi.

— Tôi ưa thích màu xám của chiếc áo cô mặc lần đầu tiên hơn. Sao cô không mặc lại màu áo cũ ?

Tôi hơi mỉm cười :

— Tôi thích sự thay đổi.

— Còn tôi, tôi rất ghét sự thay đổi.

— Nhưng ông không bao giờ ở yên một chỗ.

— Cũng như cô có bao giờ đi ra ngoài con đường quen thuộc

— Thì tôi đã bảo với ông hình thức không đáng kể.

Hắn vạch thêm con đường nâu sẫm trên bức tranh dở dang rồi lùi lại ngắm nghía.

— Tôi tin cô yêu những màu buồn hơn cô không biết.

— Sao ông lại nghĩ thế ?

— Vì cô có màu mắt tôi.

— Lạ nhỉ. Tôi thấy màu mắt ai cũng vậy thôi.

Hắn đáp thật hăng hái :

— Khác nhiều lắm chứ, nếu cô chịu khó soi gương hay tốt hơn cô nhìn mình qua mặt hồ đầy sương đó.

Tôi lơ đãng trả lời lài hắn :

— Nhưng tôi không ưa nhìn thấy tôi.

— Tại vì cô khó tính nhiều quá.

— Ông không ưa ?

— Không. Tôi thích những người con gái khó tính.

Cặp mắt hần trở nên thật hiền hòa và gần như dịu dàng khi nhìn tôi.

— Tôi thích thành phố này lắm, cô có thầy thê không ?

— Chắc chắn một điều là tôi yêu nó hơn ông.

Hần cười dễ thương như lần đầu tôi gặp :

— Bao giờ rời khỏi đây tôi sẽ nhớ hoài câu nói đó của cô.

— Ông không giàu tôi đấy chứ ?

— Tôi không có thói quen đó.

Tôi nhìn hần thật lạ lùng. Đôi khi tôi vẫn nghĩ là mình mơ giữa khung cảnh đó. Tuy nhiên mỗi sáng tôi vẫn tiếp tục lên tới chôn cũ ! con Ti lại sửa lên vui vẻ khi trông thấy hần. Hần không hỏi tên tôi mà tôi cũng chẳng cần biết tên hần. Những điều vụn vặt ấy có lẽ không nên biết đến làm gì.

Buổi sáng đúng ngày giáng sinh trời thật là u ám. Tôi đến nơi hơi trễ, lúc đi đường gió cứ quất mạnh vào mặt. Tôi lại quên cột tóc làm mái tóc rồi tung xoã đầy vai áo. Trời thấp quá, tôi cứ ngỡ mình có thể vói tay chạm tới. Mặt trời ngủ quên mãi tận nơi đâu, trên không chỉ tràn đầy mây xám. Hần đang ngồi trên bãi cỏ xanh, gương mặt trầm hần xuống như đang nghĩ ngợi điều gì thật khó khăn. Hôm nay hần không đem giá vẽ theo. Tôi hỏi :

— Hôm nay ông không làm việc sao ?

Hần giật mình, ngẩng lên nhìn tôi, cười vội :

— Không. Ít nhất ngày hôm nay tôi cũng có quyền nghỉ ngơi chứ.

— Lạnh thê này chắc ông cũng không vẽ được đâu.

Tôi khép nhật hai vạt áo manteau nhìn ra xa.

Hần nhìn theo tôi :

— Không khí hôm nay có vẻ lạ quá.

— Ông có tin vì hôm nay là ngày của chúa không ?

— Tôi cũng không biết nữa. Còn cô ?

— Tôi vẫn tự hỏi mình như thê.

— Hình như cuối con dốc này có một ngôi nhà thờ cổ, hôm nay cô có đi không ?

Tôi lắc đầu :

— Không, nếu có thê tôi sẽ cầu nguyện ở trong lòng.

— Thê buổi tối cô có thê ra đây được không ?

Hần hỏi tôi với một vẻ thật bối rối, tự dưng tôi cười một tiếng ngắn :

— Tôi không thích bóng tối.

— Nhưng tôi lại thích được nhìn cô trong bóng đêm, chắc sẽ lạ lùng lắm. Tôi tin tôi nay sẽ có rất nhiều sao.

Hần im lặng trong giây lát rồi tiếp :

— Những vì sao thật là đẹp, nhất là khi chúng đổi ngôi.

Cô không muốn nhìn thấy chúng hay sao ?

— Ông có vẻ mơ mộng nhiều quá.

— Suốt đời tôi chỉ mong được có thê. Cô không nói gì hết hay sao ?

Tôi ngẩn ngứ nhìn hần :

— Không. Tôi vẫn muốn tôi là của riêng tôi hơn.

Hần thở dài thật nhẹ :

— Nếu thê tối nay tôi sẽ tới đây một mình, lần cuối.

— Không, ông đừng tới.

Hần nhìn tôi, một nụ cười chợt nở trên môi ngạo nghệ :

— Dù sao tối cũng không còn ở đây ngày mai. Nếu cô không có một chút xấu buồn nào thì lạ thật.

— Tôi không buồn đâu.

Tôi trả lời hần thật buồn bình nhưng trong lồng ngực trái tim dường như se thắt lại. Mắt hần nhìn tôi long lanh. Chắc chắn là hần biết tôi đang nghĩ gì giờ phút này. Và không dưng tôi bực bội lạ lùng, tôi nói, gần như hét lên.

— Tôi có cần ông đâu mà phải buồn.

Hần quay người nhìn thẳng vào mặt tôi, cười nhẹ.

— Cô không cần thật sao ?

Tôi lắc đầu thật nhanh.

— Không.

— Cô bé. Cô thật là ngoan cố.

Hắn gài vội vào tóc tôi một cánh hoa vàng bé tí đã hái từ lúc nào không biết rồi quay người đi vội vã. Được vài bước hắn dừng lại nhìn tôi.

— Dù sao, tôi nay tôi vẫn tới, cô đừng chứ ?

Đôi môi tôi dường như khô cứng lại, tôi nói không nhìn hắn.

— Mai ông đi bình yên, tôi không tới đâu.

— Cám ơn cô.

Giọng nói của hắn nhỏ và lần đầu tiên nghe thật ảm. Khi tôi ngẩng đầu lên thì hắn đã đi xa, dáng hắn cao và gầy lảnh giữa những cành cây dại. Tôi chạy vội lên đầu dốc nhìn xuống, dường như đổ tràn trên khắp lối đi qua. Bây giờ và mãi mãi chắc chắn chỉ còn là một bóng mờ trong tâm tưởng. Con Ti cắn nhẹ vạt áo tôi, nó chạy vọt lên bỏ xa tôi một khúc. Tôi gọi lớn, nghe tiếng mình thật lạc lõng.

— Ti! Thôi đừng tìm nữa làm gì.

Tôi nói như nói với mình. Thôi đã không còn một ai ở nơi đây.

Buổi tối khi tôi đứng từ khung cửa nhỏ nhìn ra ngoài, trời có thật nhiều sao như hắn đã nói. Nhưng gió về thật lạnh rít dài trên những hàng thông khô, tôi cố nhìn nhưng chẳng thấy gì ngoài bóng đêm. Chỗ hẹn cũ như đã bị xóa nhòa. Tôi nghĩ từ ngày mai sẽ không ra lại đó nữa. Thay đổi thói quen của mình thật khó lắm chứ. Tôi không muốn nhớ tới hắn, tới nụ cười đã gần như thân thuộc.

— Đóng cửa lại đi cháu. Cô Ngân nói với tôi thật âu yếm.

Cháu không đi lễ với cô thật sao ?

Tôi rùng mình quay lại, khép nhẹ cánh cửa

— Thưa cô không ạ, trời lạnh quá.

Lò sưởi đã được đốt hồng. Tôi tới ngồi gần một bên cô. Ánh sáng tỏa ra thật ấm áp nhưng không đủ xua tan nỗi buồn. Cô Ngân nhìn tôi ái ngại.

— Cháu ở nhà một mình dám không chứ ?

— Không sao đâu cô.

Tôi ráng mỉm cười cho cô yên lòng. Khi cô đi rồi tôi nhìn theo thật lâu mới quay trở vào nhà. Trong lò, ngọn lửa hồng vẫn reo vui. Con Ti nằm cạnh tôi lim dim đôi mắt. Tôi vuốt ve nó thật dịu dàng. Rồi hắn sẽ trở về trước khi chuông giáo đường báo hiệu mười hai giờ. Rồi hắn sẽ hiểu một ngày nào đó. Một đứa con gái yêu đuối như tôi mà sự sống không còn kéo dài bao lâu sẽ không làm được gì cho hắn. Dù sao rồi hắn cũng phải biền mất trong đời tôi.

Mai, trên bất cứ một chuyến xe xa lạ nào đó hắn sẽ trở về một thành phố buồn hơn thành phố này. Hắn sẽ giữ kỷ niệm không lâu. Dù sao hắn vẫn là bóng đêm mà tôi không đủ làm ánh sáng. Bây giờ, khi đã không còn một ai ở nơi đây.

ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

NGUYỄN
TẤT
NHIÊN

vì tôi
lớn chậm

CÔNG NHÀ CHỊ TRINH ĐƯỢC GAI BĂNG HAI cái ống khóa chéo vào nhau. Tôi cố ý rú mạnh ga cho máy xe nổ lớn, chị Trinh đã hay nhưng không thềm bước ra, chị đang giặt — sau cánh cửa sổ tóc chị hơi lay động, tôi thấy. Tôi kiên nhẫn trong phút giây chờ đợi tuyệt vời, hình như khói xe vừa mù mù, phải rồi, khói xe vừa mù mù bởi nắng chiều màu cam bồng bồng đục và uồn ẻo trông đẹp lạ lùng. Chị Trinh vẫn không chịu bước ra. Những mảng khói đang là là trườn đầy sân, len lỏi quyện mấy cụm hoa « công chúa » rất tinh tụy. Và tiếng gió vàng bên lá xanh, âu yếm.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa — mỗi người con gái có một đoạn đường hoa trời dành — tôi muốn nói chị tôi đang tuổi mơ tuổi mộng, đang cầm trên tay con dao cùn ần từ từ xuống từng trái tim bọn con trai chúng tôi, dĩ nhiên, cái chết sẽ đau oằn đau oại. Tôi làm sao trách cứ được gì, bởi đó là họa chung trên

cõi trần bụi bặm này, bởi đó là thứ thách là chiến bại nuôi lớn kinh nghiệm đời người. Gần chị, nhiều lúc tôi xưng hô ngược ngáp, tôi gọi chị bằng «chị» xưng «em», một ông thầy học cũ khuyên tôi đừng nên dôi lòng — chị Trinh người Bắc, tôi người Nam — thật ra, tôi nào đâu muốn dôi lòng. Thấy đã nghe tôi nói, có thể có tình yêu phơ phất chung quanh, nhưng thưa thấy em sẽ cô giữ, những lần đưa nhau đi chơi em sẽ cô tạo không khí hồn nhiên của gia đình, rồi mai, khi theo chồng, chị Trinh sẽ nhắc hoài kỷ niệm, vì con gái rất thích kỷ niệm. Thấy cười khà khà như cắt từng đoạn ánh mắt cương quyết tôi lúc đó, tự nhiên tôi hồi hộp — thứ hồi hộp lạ kỳ, hình như phát sinh từ lòng mắc cỡ. Chị Trinh lớn hơn tôi một tuổi, năm nay tôi mười chín, đôi nhân tình bằng tuổi nhau thầy đã kỳ, đảng này «chàng» lại nhỏ hơn «nàng»! Tôi định hôn chị Trinh mấy lần mà sợ tội, không biết tội gì.

Chút lâu, thằng nhỏ chậm chạp bước ra mở khóa. Chị Trinh hơi ghé đầu nhìn tôi đẩy xe, tôi mỉm cười. Lúc dựng xe, chợt khựng, vì trong nhà còn có Thảo, cô bé Thảo mà tôi thâm yêu sau lần gặp đầu tiên ở nhà chị, lần ấy tôi hứa cho cô bé quyển sách, cô bé bảo tôi gởi lại nhà chị Trinh và tôi tự nhủ nếu tình cờ ngày Thảo tới lấy sách cũng là ngày anh tới thăm chị Trinh, để mình lại gặp nhau lần thứ hai, thì chắc tại «nhân duyên», anh sẽ không thể phán bội mình — hôm nay là «nhân duyên» trời ơi! Thảo nhìn tôi thật dễ thương, khẽ gọi anh Hiếu, tôi gật đầu cười. Chị Trinh chỉ quyển sách trên tay cô bé nói, Thảo tới giờ mới đến lấy sách đó. Tôi vừa kéo ghế vừa thấy trên bàn đĩa kẹo mè vừng dờ dang. Chị Trinh đi rót nước, cổ tinh lâu lắc. Thảo cúi xuống mân mê từng sợi tóc dài.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, đó là khoảng thời gian trời chuẩn bị đày đọa mỗi nàng con gái, tôi muốn nói sau đoạn đời hoa gấm ấy chị Trinh sẽ trở thành gái già nếu chị chưa về

với ai — chắc chắn không phải với tôi. Chị vẫn khoe bàn tay chị là bàn tay cầm quyền, tôi gật đầu qua quýt chứ bụng chẳng hề tin, tôi vẫn rành cái tính dễ mềm lòng dễ rơi nước mắt của chị. Bao giờ tôi cũng tự hào tôi là người duy nhất dỗ chị Trinh thôi khóc.

Thảo hỏi anh Hiếu tới chơi, tôi trả lời từ Sài gòn về chưa kịp ghé nhà đã lên đây, trong khi chị Trinh đặt ly nước ướp lạnh xuống bàn khua lách cách. Tôi theo dõi chị từng cử chỉ bằng đôi con mắt buồn buồn, lo ngại, chị thân nhiên kéo ghế ngồi cạnh tôi như không có chuyện gì. Tôi mở lời, hôm qua... Chị vội cắt, thôi đừng nhắc tới nữa Hiếu. — Nhưng em nghĩ chị đã buồn. — Buồn chỉ cho mệt xác? — Chị đừng chời. — Đã bảo Hiếu đừng nói nữa mà — Nhưng em vẫn không yên tâm chút nào. — Đã bảo Hiếu đừng nói nữa mà. Chị Trinh ôm đầu, mái tóc để rơi xuống lưng ghé dựa thềm não như bật thành tiếng rên, mái tóc từng bị cắt ngọn chôn dưới gốc mây chậu kiểng nhiều lần để đánh dấu, để có thái độ cùng mỗi chuyện tình đau. Tôi đưa tay thật nhanh như động tác phản xạ, vuốt. Chị Trinh nhanh hơn, đã vội vàng vén mạnh, tôi hụt hẫng, tội cho năm ngón tay que diêm chới với chạm vào cô đơn. Chị quay lại nhìn thẳng tôi, mặt chị bấy giờ dính thêm vài hạt mè.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, tôi khuyên chị nếu có người tình thì hãy cõ mà lừa lọc, cõ tạo quanh mình những huyền thoại, cõ tàn nhẫn, cõ coi chừng sự trả thù bí ối của con trai. Chị nghe chăm chú và ngây thơ, tôi hỏi chị đã tặng hình cho ai chưa? Chị cúi đầu đáp nhỏ, có. Tôi chất lưỡi thất vọng, trách móc, chị nên biết mỗi cuộc tình là một đoạn đời lấy lợi phải bằng qua, chị sao quá mạnh chân đèn như vậy? Chị Trinh sợ sệt nhìn tôi thẳm thẳm, chị mới lỡ lần thứ nhất. Tôi nhếch môi cười bằng tiếng thờ phật ra hai lỗ mũi, thái độ kẻ cả khó ưa.

Thảo hỏi gì đó anh Hiếu? — Hôm qua, anh đưa chị Trinh đến một phòng trà ở Sài gòn, anh có quen với ông trưởng ban nhạc, ông ấy mời chị Trinh ngâm thơ, vô tình ông ấy lại để các cô ca sĩ coi thường chị Trinh, vậy thôi. — Vậy thôi à? Chị Trinh gật. Tôi già già, ừ thì tính con trai khác tính con gái khác. Thảo liếc nhẹ, nói ngoe nguây, cha bộ anh nói tính con gái ti tiện hả? — Anh nói vậy hồi nào? Tôi bảo chữa, anh chỉ nói tính con gái hay giận hờn thôi. — Giận hờn cái gì, chị Trinh nói, Thảo coi, mình là khách, đáng lẽ chúng phải trọng mình chứ, nếu chị sống hẳn với nghề ca hát cho cam! Nước mắt chị Trinh bắt đầu ứa ra trên gương mặt diêm hạt mè. — Khổ thân em chưa. — Hiếu mà khổ gì? — Khổ chứ chị. Nỗi khổ tôi lỏng trong nỗi tầm tức đang dày vò chị Trinh, nỗi khổ tôi lỏng trong những đốt xương tay rứt rứt chưa dám thẳng thân đưa lên lượm mây hạt mè đang làm vô duyên mặt chị.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, mơ ước gần nhất của chị là tìm thấy người chồng hiểu nhiều về con gái như tôi — chị Trinh vẫn phục lẫn tôi khi tôi phân tích tâm lý con gái — nhưng nếu chị biết rõ tôi là thằng ba hoa mồm mép, ăn nói tía lia, còn phần thực hành chưa được vài ba phần ngàn, chắc chị sẽ nào nề thất vọng.

Nắng xao xác ngoài sân, chột mát, chột lòa, như lòng tôi xao xác. Tôi bạo dạn, tôi nhút nhát, tôi bốn chồn tôi rần giữ thẳng bằng trái tim, tôi... loạn! Cậu đừng nên dỗi lòng, ông thầy học cũ tôi nói, coi chừng khổ sở cả hai đây nhé — hình như ông nói bằng kinh nghiệm. Đốt ngón tay tôi bấy giờ sao giật nhiều, giật lạ. Còn cánh tay tôi, muốn giờ lên, sao cứ như ai đè nặng xuống. — Thảo thấy mình bị coi thường vậy có tức không? Bất chợt chị Trinh hỏi. — Em đang tức giùm chị này giờ đây. — Chị nên chịu đựng hết Thảo à, đời còn bao nhiêu thứ nữa đáng lưu tâm, quen chịu đựng là hơn. Thảo ngó chị Trinh cười trông khờ khạo. Tôi nhăn nhó, gì đâu mà phải chịu đựng chị? — Chịu đựng chứ! — Chuyện.

chút xíu... tôi bỏ lửng câu, thờ dài. — Chị tự ái ghê lắm, với Hiếu thì chút xíu, còn với chị thì trở thành sự bại trận lớn, nhưng dù sao cũng chẳng gì đáng lưu tâm, bọn người tầm thường ấy mà... — Thôi chị, tôi vừa nói vừa quay sang Thảo cười, Thảo bình anh chút đi. — Khỏi thèm, Thảo còn lâu mới bình anh. — Khổ thân tôi! — Ai biểu! — Biểu gì, anh có muốn rắc rối đâu? Tôi vói bồng miêng kẹo trên đĩa, mà rây làm tâm hai đầu ngón tay.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, chị tìm cách ngồi lại đôi giờ để nhìn mây bay lãng đãng nhìn chim hót tiếng vu vu nhưng thời gian cứ xô cứ đẩy. — Hiếu thấy chị bây giờ có khác xưa nhiều không? Năm tháng có để lại dấu vết gì trên mặt chị không? — Không chị, nếu có chàng trai giang hồ lãng tử nào đó bốn năm năm trước bỏ xứ ra đi, bốn năm sau chàng ta trở về, nhìn chị, hẳn sẽ kinh ngạc kêu lên: Trinh của ngày xưa đây rồi! — Hiếu không an ủi chị chứ? — Chị hãy tin em! Con mắt chị Trinh bây giờ, dưới ánh đèn mờ mờ quán tối, long lanh màu thủy tinh ướt ướt, muốn khóc, nỗi mừng pha chút ít hãnh diện vừa tung tăng, rơi xuống êm dịu, nồng nàn. Hình bóng ai đó chắc cũng đang hiện hiện lung linh, tôi giây phút này chắc đang từ từ tan loãng, xin tội nghiệp những thằng con trai mới lớn, xin tội nghiệp tôi giây phút này!

Tôi nhai kẹo qua loa, tìm mãi một câu duyên dáng mong vuột ve chị, cuối cùng nín thính, ưỡng nước. Mùa thu miền Nam hanh từ cộng nắng trên tóc Thảo, tôi nhóm khép cửa sổ cho có việc làm, Thảo cần, thôi anh Hiếu coi chừng tôi nhà. Tôi đánh ngó, nhưng hột mè trên mặt chị Trinh còn lấm tằm lay theo xúc động da mặt, nhưng ngón tay tôi còn bắt lực rõ ràng. Hành động lượm hột mè quá minh bạch, tại sao tôi không thể làm cử chỉ săn sóc này được? Tại sao tôi không thể bỏ qua được? Hột mè hột mè, ôi mi bồng trở thành «oan gia» rồi! — Cũng may đêm ấy băng của cô Thục đi xem thì sao? — Quê chết! Cờ sẽ về loan tin âm lên.

— Nó làm vậy em táng nó trọ hàm, tôi chột dữ dội khủng khiếp. Thục là người tình cũ thuở mười lăm, hai đứa cùng mười lăm, ngồi chung lớp, dĩ nhiên thằng con trai mười lăm rất ngờ nghệch trước tình yêu, Thục vờn tôi quay quắt, nàng đã biến tôi thành tên bại tướng căm thù!

Thảo đang nhìn tôi như muốn nói, mà không nói. Tôi dịu lại khi chạm ánh mắt cô bé, ánh mắt khó diễn tả bằng thiên nhiên hay bằng tình cảm, diễn tả bằng linh hồn lại càng khó hơn. Chị Trinh chặm nước mắt, tôi khuyên chị khóc nhiều đi để rồi đêm nay ngủ ngon, chị Trinh ôm đầu mếu máo, Hiếu về đi, đừng nói nữa, để chị yên. — Chị đuổi em à? — Ừ, đuổi đó, về đi! — Chị đuổi em, em không về! — Người ta bảo về đi, đó... ngu! Tôi phá cười, dừ hôn, chờ chị chười nãy giờ, chị cứ chười tiếp, để rồi đêm nay ngủ ngon. — Trời ơi, đã bảo đừng nói nữa mà! Hiếu không về thì chị đi vậy!

Còn tôi và Thảo ngồi nhìn nhau, con gái mới lớn rất dễ xao động, tôi muốn nói với cô bé bất cứ chuyện gì ngoài chuyện tình yêu. chuyện tình yêu nói lúc này sợ sớm, sợ mất khoảng thời gian im lặng đậm đà. Ngọn gió tình cờ xô ngàn sợi tóc cô bé tung bay, thu miền Nam chỉ có bấy nhiêu. — Sao anh làm chị Trinh buồn? — Khổ quá, anh đã nói chuyện sui ai ngờ trước được! — Thảo thấy tội nghiệp chị Trinh quá... — Thôi, chị Trinh xuống kia. Chị Trinh hỏi, nói lên gì đó? Xong quay sang Thảo, Thảo về chưa? Năm giờ rồi, chị đưa. — Chơi chút nữa chị. — Còn ông này, chị về chưa? — Chị đưa Thảo về thì em về. Chị Trinh ghé ngó, tôi lại thấy hột mè lấm tằm.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, tôi thể có trời chẳng bao giờ làm chị thất vọng, dù thất vọng nhỏ nhoi. Nghe chị nói chị có nhiều sinh viên kỹ sư đeo đuổi, tôi cũng mừng giùm chị, cũng lo giùm chị: những thằng học nhiều quá đâm khờ khờ với tình yêu, đâm kiêu hãnh trẻ con, làm khổ vợ ghê gớm. Tôi cố giữ vai trò người nô bộc chăm sóc khu vườn hy vọng chị xanh tươi, tôi

làm sao dám nói nhiều, òi vai trò người nô bộc!

— Hiểu chụp hình được không? — Khá lắm. — Tôi nay đến nhà chị, khoảng mười hai giờ, chụp giùm mấy cành hoa « công chúa » nhé, tối nay chúng nở đấy. — Máy chị có đèn chứ? — Có ... Tôi thử đưa tay lên một lần, hai lần ba lần vẫn nhột nhột ngượng ngùng. Hột mè dính nơi trán chị vừa rớt xuống, ồng quá! Còn hai hột trên má, làm sao đây? Chúng thê nào rồi cũng rớt xuống! Tim tôi đập mạnh, làm sao đây? Làm sao đây? Chị Trinh lại chặm nước mắt, tôi thót người. Mấy ngày trước trời hay mưa dầm, chiều nay mong ngóng hoài mà nắng vẫn nắng, lát nữa tôi phải về, làm sao đây? Tôi đưa tay lên, thu hết bạo đạo, làm việc làm mình bạch, sự có mặt của Thảo phải chăng là nguyên do ngượng ngùng trong tôi? Không? Nhất định không phải, vì đây là việc làm mình bạch, cần người chứng kiến. Có tiếng mẹ chị Trinh trên nhà trên vọng xuống hỏi chị đi chợ mua bánh trái về cúng, tôi như kẻ vụng vẩy trước khi chìm sâu giữa dòng, càng chần chừ càng sắc sủa nước, muốn điên lên. — Chờ con tí mẹ, cúng kiến muộn cũng chả sao, chị Trinh nói với lên, hột mè rung rẩy. — Năm giờ rưỡi Thảo về nghe chị. — Ừ, năm giờ mười lăm, Hiểu hôm nay trông hiền tẻ, ăn chỉ mỗi miếng kẹo. — Chị sắp nói xâu em chuyện gì đây? — Đâu dám. — Chị Trinh muốn nói anh thường ngày cô ăn đó Thảo, tôi gượng làm tỉnh cười với Thảo, cô bé cười theo, tôi khôi hài làm duyên, chị Trinh thường khen anh ăn giỏi nè. Trời vẫn chẳng đoái thương cho vài giọt mưa.

Chị Trinh đang bước trên con đường hoa, mùa xuân đầy dưới gót, tôi âm thầm men theo nhặt từng chầm kỷ niệm đời xanh xanh. Nếu thời gian cứ xô cứ đẩy chị ngã nghiêng, tôi xin làm kẻ nhặt từng hạt bụi hồng trên người chị đánh rơi mà chị không còn cách nào quay lưng bắt lại. Tôi chạnh lòng thương cho những người Di tự xưng là « gái già hippy » của tôi, ngày xưa các di đẹp lắm, ngày

xưa các Di kén lắm, để rồi các Di chẳng hay mình đã ra khỏi khu vườn thượng uyển cuộc đời, nuôi tiếc nhiều chỉ đem lại nét nhăn nheo. Dưới ánh đèn mờ mờ quán tôi, mắt chị Trinh long lanh màu thủy tinh, bọn con trai lêu lộng bàn bên cạnh thỉnh thoảng nhìn chị Trinh hít hà, có lẽ chúng đang chiêm ngưỡng cặp « nhân tình ». Chị Trinh kể lẽ hết cho tôi nghe chuyện sóng gió khởi từ năm chị học đệ ngũ : những cậu tú say mê bằng cấp, những ông giáo sư đa tình làm chị khóc ầm ức suốt năm. Tôi vừa trả lời bằng những cái gật đầu vừa thường thức nhạc tình sầu phát thanh từ cuộn băng nhạ lẩn đều trong góc quán. Mười giờ, chị Trinh sợ khuya, đòi về, tôi cò nán lại để nghe hết bản nhạc của tác giả nào đó, có một câu khó quên : « ta cảm ơn tình nhân đã diu ta tới mộ phần ».

Tiếng mẹ chị Trinh lại vọng xuống hỏi chị mua bánh trái về cúng kéo tối, chị Trinh hỏi mấy giờ rồi mẹ? — Năm giờ rưỡi con à. Thảo đứng lên, em về, anh Hiểu ở chơi. Tôi nghe từng thớ thịt đang chơi trò « u kéo mọi ». Hột mè trên mặt chị, trời ơi ! Chị Trinh đưa Thảo ra tới cổng, tôi còn ngồi. Thảo chào với tôi lần cuối, tôi vụt phóng ra, đưa tay hùng dũng lượm hột mè trên má chị Trinh, chị vẫn đứng yên, hai đầu ngón tay tôi đội mạnh.

Nắng chợt tắt, mây đen ủa tới, chuyền mưa. Thi ra tôi đã lượm hột mè cuối cùng trên mặt chị, trước khi chêt sống.

NGUYỄN TẤT NHIÊN

vũ hoàng
MƯA CỎ THÁNG GIÊNG

I

Thuyền ta neo ở bên sông
Nắng hanh tháng chạp mưa hồng tháng giêng
Em về, mặc áo hồn nhiên
Tan cơn mộng dữ muộn phiền trong ta
Đặt cần cây lại trở hoa
Mưa trên dĩ vãng nhạt nhòa đớn đau
Em về, để biệt có nhau
Biết xuân còn đến (khỏi màu nhớ nhung)
Yêu em, tình đã vô cùng
Yêu em ta đập bão bùng mà đi
Ba Mười Tuổi, ta còn gì?
Vời em, tiếng hát họa mi đầu đời
Có em, sầu cũng dịu vơi
Tháng giêng hoa cỏ trông trời mưa hoa

2

Rời mai, chiều đỏ sân ga
Tiễn em, sầu lại riêng ta ngậm ngùi
Em đi, mang trọn cuộc vui
Mây giăng kín lối lập vùi tuổi tên

Yêu em hồ dễ lãng quên
Lệ tình môi mặn (kẻ bên sông này)

3

Ta về thui thủi đầu non
Dưới hiên bóng ngã héo hon một đời
Trường em, khuya đã mòn hơi
Trăm cay đắng không một lời ước giao
Ta về, làm bóng non cao
Đêm hiu hắt gió nghe xao xác buồn
Yêu em, tình đọng mưa nguồn
(yêu em, em để lại buồn trong ta)
Bây giờ em biệt cõi xa
Mỗi ta ôm bóng trăng tà cuối hiên
VŨ HOÀNG

nguyễn tân sĩ
KHÚC CA THÁNG GIÊNG

tháng giêng mặc áo cúc vàng
môi mừi lăm bống nở ngàn đóa hoa
mùa xuân mây vướng đôi tà
áo em gió lộng mơ đầy cõi tôi
mùa xuân nắng ấm xuống đôi
em ôm lộc mới chúc đời bình yên
vàng anh hót gọi tháng giêng
cây ngọc ngàn trở nụ hiền, áo em
tay xuân gọi nắng xuống thêm
em hong tóc rồi phai trăm nỗi buồn
tháng giêng tôi mặc áo hồng
kịp xuân vira đến tình nồng trong tim
NGUYỄN TÂN SĨ

ngày qua rồi ■ lê đình sự

Tôi đột chung với Sinh điều thuốc cuối trước khi Sinh lên xe trở lại Sài Gòn — điều thuốc cuối có nhau gắn gửi của một vài phút ngắn — Sinh sẽ trở lại nơi hắn đang đem tuổi trẻ ra đánh vật với đời sống — mong có được với một chút yên ổn học hành. Sinh trở lại nơi đã nuôi dưỡng, an ủi, dạy dỗ Sinh. Nơi đã hắt hủi, xua đuổi, tàn nhẫn với Sinh những tháng ngày tuổi trẻ bơ vơ thất thểu, buồn phiền. Có phải trước cuộc đời tuổi trẻ được nhìn như một tội phạm? Nhưng dù sao thì tất cả mọi điều chắc chắn đã là những luồng sáng chiếu soi và mở rộng mắt nhìn của Sinh xuống cuộc đời — để Sinh có thể bước đi những bước chập chững một mình — cho riêng đời mình. Để có ngày Sinh biệt mù chân nắn và cũng có ngày Sinh hiện diện với nỗi mừng vui mới.

Tôi hỏi Sinh có nhớ T. không? Sinh nói: — nhớ, nhớ chứ và lặng lẽ. Tôi biết Sinh nói thật như lòng mình. Sinh là bạn thân. Quen nhau từ hồi là học trò. Bây giờ tôi đang nghỉ học và đang chóng mặt giữa đời — nuôi tiếc những ngày tháng cũ — những nuôi tiếc chỉ là một điều phù phiếm vô bổ. Sinh đang theo năm thứ hai Đại học vừa mới kiếm việc làm và cũng nhận

ra nỗi khó nhọc khi bước chân xuống đời, lặn vào vòng ao com — như tôi ngày nào.

Con mưa nhẹ buồn bã đồng tình — những ngày vui qua mau như cơn lốc bắt chợt. Mùa xuân chỉ còn được nhắc nhớ bằng nuôi tiếc. Ngày tháng bắt đầu trở lại vóc dáng chính thật của nó và bước đi — và cái bắt đầu gắn gửi nhất là những bàn tay vấy tiền đưa — ánh mắt ngút ngàn cảm nín — những nụ cười buồn xa vời — xa vời như niềm vui đã chấp cánh bay — buổi sáng ngửa mặt nhìn trời, nhìn chung quanh trông vắng, hiu hắt đèn kính khiếp. Mùa Xuân rồi lùi lại sau những bánh xe quay nhanh. Thời gian chứng tỏ uy quyền như những bạo chúa. Mùa Xuân rồi thành dĩ vãng và kỷ niệm (hay những ảo ảnh dần mờ xa, hay là những bóng ma hiện hiện mỗi ngày). Kỷ niệm. Như tôi với Sinh. Có quá nhiều kỷ niệm — và chút nữa đây tôi sẽ có thêm nhiều kỷ niệm — để nhớ. Phải không? Làm sao quên? Làm sao không nhớ? — Như những ngày nào cả hai xách xe chạy rong — thành phố cũ nhỏ như bàn tay — hết đường tìm một quán cà phê quen có nhạc êm — có không khí nhẹ như lòng mình — có êm ái như nỗi buồn không bóng dáng — có những con đường bay bay những tà áo trắng — nhìn và không nói gì hết — không làm gì hết — không làm được gì và để làm gì? Phải không — như ngày nào buổi chiều đã xuống bên kia trời — hai đứa bỗng lạ lẫm với những ý nghĩ không tương — phóng xe theo chiếc taxi đang chờ trên đó một bóng dáng người con gái quen quen vào thành phố xa — để đêm ở thành phố mắt mờ ra nhìn thấy được những bước chân mới — hiểu được một chút nhỏ của bơ vơ — thấy được một chút nhỏ của niềm kiêu hãnh — và cất dấu vào hồn một chút lãng mạn của thành phố. Kỷ niệm đẹp như thế phải không? Nhưng kỷ niệm — có phải là bóng hình vĩnh cửu trong đời sống? nuôi đời sống? — Đời sống thì luôn eo ẹp như một con bện suốt đời ôm đau. — Và như thế có phải...?

Điều thuốc còn lại một đoạn ngắn tắt ngấm trong vũng nước mưa đọng. Sinh nói và tôi bỏ quên những ý nghĩ vô vẩn. —

Thôi bye nghe bạn. Tôi nhìn Sinh — nhìn chiếc xe nổ máy sắp sửa chuyển bánh — những khuôn mặt lạ lẫm — một vài nụ cười buồn — thoảng những lời cầu chúc nghe thật nhỏ — Tôi nói bạn đi bình an — Sinh nói — thư cho tao ở địa chỉ cũ, tôi gật và nghe buồn — Sinh lên xe — tôi quay nhìn về cuối xe và bắt gặp mắt người con trai lạ buồn bã nhìn theo dáng nhỏ người con gái lên xe một mình. Tôi chợt nhớ T. người yêu của Sinh đã không có mặt để đưa Sinh. Giờ này chắc T. đang ngủ ngon, hay khóc thầm. Chắc Sinh cũng đang nhớ nàng và buồn. Xe chạy. Trước mắt tôi những bàn tay đưa lên vẫy vẫy. Tôi nhìn bất động.

Con mưa nhỏ đã dứt lúc nào — để lại trên mặt nhựa một chút ướt át mệt mỏi. Ánh sáng hắt ra từ những ngọn đèn neon trắng sữa gắn trên các mái hiên những căn nhà chung quanh trạm xe tạo một vùng ánh sáng vừa đủ — đủ để nhìn thấy cái vắng vẻ bất chợt lạnh lẽo của trạm xe khi những chiếc xe mang theo người bỏ đi hết. Tôi đoán chừng khoảng sáu giờ, trời chưa sáng tỏa vì mây xám đan kín bầu trời. Tôi lấy xe để gần đó và quay trở lại những con đường vừa đưa Sinh sáng nay — những con đường còn ngái ngủ buồn bã — Tôi rú mạnh tay ga cho xe nổ lớn và phóng vút đi — cười một mình. Chắc sẽ có nhiều người được đánh thức bằng tiếng máy xe của tôi. Tôi bỗng nhớ N. Th — người con gái vừa quen trong buổi đi chơi không hẹn với Sinh và T. — N. Th là bạn của T. và cả Sinh nữa. — nàng nói khi xe qua phố: — Xe anh có tiếng kêu lớn nhất ở đây — tôi cười và định nói: — Nhưng vẫn còn thua trái tim anh đó N. Th. Nhưng chợt nhớ ra tôi chỉ vừa quen N. Th một vài phút. Tôi trả lời nàng trống không: — à anh vừa mới tháo cái ông giám thanh. Tôi cũng còn nhớ N. Th. vì buổi đi chơi đó xe của tôi bị hư bắt ngờ — làm nàng phải đứng đợi giữa đường đông người — Nàng tạo khuôn mặt tỉnh bơ — nhưng tôi biết trong ruột nàng chắc bực bội và chán nản ghê lắm. May trước mặt có quán nước mở cửa — tôi bảo Sinh đưa hai Nàng vào đó đợi tôi trở nghề thợ máy. Tôi cười buồn. Mới đó bây giờ người một ngã. Sinh đã một mình

trở lại với đời sống nơi xa — để bắt đầu lại những ngày tháng nhọc nhằn đáng chán. Tôi một mình buồn trên con đường quen trở về với ngày tháng cũ rích và chán phèo — nhớ vô cùng một dáng dấp mặt mũi đã bỏ tôi và thành phố. Và T. những ánh mắt sâu thẳm như biển đêm — sẽ thấy gì ở những tháng ngày trước mắt — những ngày tháng không có Sinh — T. và những giọt nước mắt huyền hoặc như sương đọng trên cành lá non xanh vô tội — sẽ làm gì trên những bước chân của ngày qua — trên những bước chân của đời nàng buồn bã — trên những nỗi buồn như mây đổ xuống vây phủ — cuốn hút môi cười — làm mờ một chút ảo tưởng nuôi sống hồn Nàng (ảo tưởng là chiếc bóng bên cạnh của hy vọng hạnh phúc phải không?). Sẽ làm gì? — những tháng ngày không có Sinh — không có Sinh có thể (có thể thôi, không chắc) là không có gì hết — phải không T.??? cô bạn nhỏ dễ thương mà tôi biết có được một tâm hồn. (cũng như Sinh biết và nói). Và N. Th một vài ngày cuối nơi căn nhà bên biển đó — rồi Nàng cũng bay như chim tìm về rừng cũ — tìm về tuổi ngọc của Nàng — tìm về bàn ghế, sách vở, áo trắng tóc bay và những tiếng cười trong như pha lê — rồi nàng cũng bay như mây và chân trời là những vùng mộng tưởng đẹp như thần thoại — đẹp như tuổi nàng — đẹp như dáng một người con gái lẻ loi đứng trên bãi biển chiều nhìn xa. N. Th một vài ngày cuối ở đó rồi cũng không còn bóng dáng — và như thể vùng trời nhỏ bên biển xanh — vùng cát vàng khô buồn bã sẽ không còn được reo vui như ngày gió lớn mang theo nỗi niềm lạ lùng quyền rũ — bước chân nàng về như gió lạ đổi thay một vùng biển nhỏ — đổi thay lòng người. Phải không Biển? Phải không cát vàng? phải không những nỗi buồn? phải không N. Th. Nỗi buồn đôi khi vẫn là những hình ảnh dễ thương. Và cuối cùng khi những cánh chim đã bay — đã xa — Cuối cùng những niềm vui — của những nụ cười — của những giọt nước mắt — của những lời không tiếng — lúc đó là những lời của trái tim nói cho trái tim một mình. Và cuối cùng khi những con thuyền đã ra khơi. Khi những con tàu đã bỏ ga lạnh vắng. Khi mọi ý nghĩ trắng đục như sương

mù. Tôi hiểu chỉ còn lại tôi — còn lại T. và những nỗi buồn —
Chỉ còn lại nỗi nhớ của một con nước — nhớ nguồn — Nỗi nhớ
của bên nhớ thuyền qua. Thuyền qua để lại lòng sông những xao
động âm thầm êm ả — những xao động đủ tạo nên con sông ngầm.
Và có ai biết và hiểu những điều nằm trong lòng sông — lòng
người...

Con đường nhựa phẳng êm thẳng tấp, bên vũng cát bần
cỏ vàng ẻo uớt như nhớp — những dãy nhà lợp tôn san sát, vách
gỗ. Nơi chôn của những người phải rời bỏ quê hương sống với
nhau bằng tình người thấm thiết — ở đó mở ra những tấm lòng..

Bên kia đường là một quán cà phê quen — quán đã mở cửa
và tôi nghe từ đó những điệu nhẹ của nhạc. Tôi nghĩ : còn quá
sớm để về nhà lúc này, nhất là buổi sáng buồn như hôm nay.
Tôi vòng xe trở lại, vào quán. Người con gái quen không
có ở đó, thay thế bằng cô bé dễ thương lạ hoắc — quán đã có
một vài người. Tôi chào cô bé và gọi một ly cà phê đen — Cô bé
dạ nhỏ. Tôi hỏi : không có P. ở đây à ? cô bé nói và nhìn tôi
như dò hỏi : — chị P. vừa đi Huế sáng sớm ni — tôi nói — Anh
là bạn của P. và nói tiếm vô tình :— Sao hôm nay có nhiều
người đi quá. Không hiểu tôi nói gì nhưng cô bé cười — tôi
cười theo nói :— bé cho anh vài điều thuốc lẻ. Cô bé lấy thuốc
— tôi đốt thuốc và quay về bàn như thói quen. Những lần có
Sinh hai đứa thường gọi thuốc lẻ để ở mặt bàn vừa uống, vừa
nói chuyện, vừa hút thuốc cho đến khi điều thuốc cuối cùng sắp
hết thì ra về.

Chừ thì tôi chỉ có một mình — và như thế thời gian của
những điều thuốc chắc sẽ dài hơn — buồn hơn. Phải không Sinh ?
phải không T. ? phải không N. Th ?

LÊ ĐÌNH SỰ

KIM TUẤN

buồn riêng
với bóng

*Khi quen nhỏ, nhỏ thường hay mắc cỡ
tóc bay nghiêng che kín nửa môi cười
anh lãng đãng những lần ta gặp gỡ
em tuổi hồng màu nắng mới xanh tươi*

*Ta vẫn vậy, nhỏ có buồn không nhỏ ?
tình lờn lơ như thuở mới quen đời
chân bước vội có lần qua trước ngõ
thật hoang đường ngày tháng mãi rong chơi*

*Em vẫn vậy áo vàng hong với nắng
quán buồn hiu ta ghé lại riêng mình
dăm khói thuốc bỗng quên đời cay đắng
tình vẫn sâu như tình vẫn mong manh*

*Tình vẫn sâu như ta thường vẫn nghĩ
thuở xưa xa em vái mộng êm đềm
đâu kiếp nhớ để buồn riêng với bóng
đời đâu thăm sông nước vẫn trôi êm*

*Giòng nước cuốn cuộc tình ta với sóng
hạnh phúc làm đau khổ cõi lòng nhau
em hãy nhận nỗi buồn ta gửi tặng
chút chuyện buồn như truyện kể mai sau.*

Truyện dài DUYÊN ANH

Và, tạm thời, ta hãy hiểu người học trò tốt là người học trò không «chơi» tóc dài. Nhưng mà những người học trò hót tóc ngắn đủ kiểu như móng lừa, bèo, đờ mi cua, tiền văn minh hậu sự cụ... mỗi sáng, mặc đồng phục đảng hoàng, xách cặp táp hay sách vở nhét túi quần, đứng trước các rạp chiếu bóng chờ mua vé giá rẻ coi xuất hát thứ nhất, có phải là những người học trò tốt? Giá trị con người luôn luôn được thẩm định bởi cái vỏ ngoài, ở xã hội chúng ta. Thôi thì, sống chêt với một xã hội nặng nề hình thức diêm dúa, quy luật ngớ ngẩn (Luật cấm học trò thò lò mũi xanh «chơi» tóc dài là thứ ngớ ngẩn, thứ luật bất thành văn, ta nên yên phận. Đừng dờ dỏng đôi mắt. Bỏ đi yên phận dẫn cu Tý tới hiệu cắt tóc «phơ» mái tóc dài con nít dễ thương của nó. Bỏ vừa đau lòng vừa đau túi tiền. Đau lòng theo quan niệm Khổng giáo. Đau túi tiền theo quan niệm... tiết kiệm tối đa. Vì hót tóc cao tiền hơn «chơi» tóc dài. Tóc dài ba tháng tĩa xén một lần và bị bỏ mẹ tĩa xén giúp cu Tý cũng đẹp chán. Tóc ngắn hai mươi ngày đã nộp khoản tiền cho phó húi. Tuy rằng cu Tý ngoan ngoãn cắt tóc ngắn theo lệnh của nhà trường nhưng, trước đó, cu Tý nổi máu... đòi thoại! A, cu Tý đòi thoại. Nó đặt nhiều câu hỏi hóc búa:

— Thừa bỏ, Phù Đổng Thiên Vương tóc dài hay tóc ngắn?

Bồ bèn phục cu Tý ghê quá. Bồ cười:

— Lịch sử quên ghi chép cái khoản râu tóc của anh hùng thuở xưa, con ạ!

Cu Tý quả quyết:

— Chắc chắn, Trần Quốc Toản, Đinh Bộ Lĩnh tóc dài.

— Tại sao con dám chắc chắn vậy?

— Tại thuở xưa tổ tiên ta không rèn nhân cách ở mái tóc.

Nguy tai, nguy tai! Cu Tý phát biểu một câu «học làm người» khùng khiêu. Bớ rét. May thay, nhà «học làm người» cu Tý chỉ xón ra mỗi câu thuộc loại «văn chương khẩu khí» lấy mái tóc mà diễn tả anh hùng với tài năng kinh thiên vĩ địa. Nó tiếp:

— Ngày nay, đội bóng Tây Đức tóc dài mà đá đầu thắng đây. Còn đội bóng ta tóc ngắn đá đầu thua đây. Đá bóng bằng chân chứ có đá bằng tóc đầu?

Nó thở giọng bất mãn:

— Con gái cắt tóc kiểu con trai sao không ai cấm? Lại nhè cấm con trai cắt tóc kiểu con gái.

Bồ an ủi cu Tý:

— Con ạ, chẳng nên bị tị, chẳng nên tức tối, chẳng nên buồn phiền. Luật lệ không vì riêng con mà có. Luật lệ bầy ra cho mọi người. Luật cấm tóc dài do nhà trường soạn thảo và ban hành. Rời khỏi nhà trường, luật ấy vô hiệu. Nếu con muốn «chơi» tóc dài, con phải nghỉ học.

Cu Tý dấy nẩy:

— Thôi thôi, con đi học.

Bồ nói:

— Lên đại học, tha hồ «chơi» tóc. Hoặc du học Mỹ về, đậu cấp bằng lớn sẽ «chơi» tóc. Đây, con xem khi cậu trẻ tuổi tóc dài, râu dài xuất hiện trong những buổi hội thảo quan trọng mà con coi phim thời sự, oai như cóc cộ. Tóc dài, cà vạt to bằng trái dâm là biểu hiệu của tài năng phi thường như con ca ngợi.

Cu Tý lác đầu:

— Những «thằng ây» trông lơ bịch và «kênh xi bo» thôi, lảm, bỏ ạ! Con muốn «chơi» tóc dài hồi còn bé thôi. Lớn tuổi,

con ăn mặc đàng hoàng, râu ria nhẵn nhụi, tóc chải ngay ngắn. Nếu con xuất hiện trên tivi, con sẽ nhũn nhặn, con nói năng lễ phép.

Cu Tý hơi lạ. Bỏ khen nó :

— Tốt tốt. Con sẽ thành... người hiền Điền Tử Phương !

Tôi hỏi bỏ :

— Điền Tử Phương là ai hở, bỏ ?

Bỏ nheo mắt :

— Nhi không chịu đọc *Đông Chu liệt quốc* gì cả. Điền Tử Phương là bạn của vua Ngụy. Ông này đang rong chơi trên đường thì gặp đoàn xe đầy đủ vệ sĩ, cờ quạt của mأم non vua Ngụy là thế tử Kích đi công tác. Điền Tử Phương cóc tránh đường, bỏ bỏ, coi mأم non vua như «pha». Mأم non vua cáo sừn, thộp cò Điền danh sĩ mà chắt vắn : «Kẻ quyền quý được kiêu ngạo hay kẻ bán tiện được kiêu ngạo» ? Điền bán tiện đáp : «Kẻ bán tiện được kiêu ngạo. Vì ăn cơm hẩm, nằm chiếu manh, có cái quái gì để mặt mà sợ. Nhưng kẻ quyền quý có nhiều thứ để mặt nên không được phép kiêu ngạo. Vua mà kiêu ngạo thì mất bu nó nước. Quan mà kiêu ngạo thì mất thấy nó sự nghiệp». Mأم non vua phục quá, vội vàng phú linh. Hề hề, cu Tý khi là con nít muốn «chơi» tóc dài lơ lửng, lúc lớn lại muốn mày râu nhẵn nhụi, áo quần không chim cò sặc sỡ thì đích thị nó sẽ là người hiền.

Con Ki không hiểu nghĩa chữ *hiền*, bèn phang :

— Hiền hở bỏ ? Anh Tý dữ thầy mỗ. Chuyên đánh các em.

Bỏ xua tay. Các con giải tán hết. «Dịch vụ» cu Tý kể như xong. Cu Tý tiếp tục học trường cũ với điều kiện cắt tóc ngắn. Con Ki cũng tiếp tục học trường cũ. Bây giờ chỉ còn «vấn đề» thàng Đòm. Bà hiệu trưởng Claire Joie khuyên bỏ nên xin cho Đòm học ở trường Lasan Taberd. Bỏ cảm ơn. Thàng Đòm yêu đuôi, khó lòng chịu nổi cái chương trình tiểu học nặng nề của trường Lasan Taberd. Phải kiếm cho Đòm một ngôi trường tiểu học dạy với phương pháp mới, tiên bộ, học ít, vẽ nhiều, chơi kỹ mà cứ giỏi. Trường Đức Dũng là nhất. Và bỏ gửi Đòm vào Đức Dũng. Trường này học phí chạy toát mồ hôi nhưng được cái lớp học có hai mươi cậu

nhãi mà do những ba cô giáo phụ trách mỗi lớp. Niên học mới của các con đã lo xong. Phần áo quần, giấy vở, sách vở, bút mực là phần của mẹ. Bỏ thờ phào nhẹ nhõm. Bắt tay cho ngày mai. Nào, xem cái ngày mai bỏ chuẩn bị ra sao...

Chương bảy

Tôi không còn học ở Văn Khoa nữa. Những lúc ngồi nói chuyện trông lại với bỏ, bỏ bảo học văn chương chỉ để làm cảnh, may lắm, bắt xong cử nhân văn chương cũng xin dạy học là cùng ! Và lại dạy những áng văn thơ cổ lỗ xỉ *Truyện cổ nước Nam, Vương Tử Trực nhĩc mắng Vũ Thái Loan...* chán chết. Văn chương phú lục đã làm xừ xớ này chậm tiền. Đất nước đang cựa mình phát triển, học cái gì thiết thực ngõ hầu ra trường đáp ứng ngay vào sự phát triển kinh tế hãy nên học, chứ lái nhải văn chương với luật lệ vừa tẻ nhạt vừa hứa hẹn thất nghiệp, con đường tương lai tối mù. Tôi ham dạy học, Bỏ bèn chỏ ngón tay về phía trường sư phạm. Vậy là tôi qua học sư phạm. Trước ngày quyết định vào sư phạm, bỏ cảnh cáo :

— Có ba loại gái ề chồng là cô giáo, y tá và mụ đỡ. Nhi muốn ề chồng hay sao mà đòi làm cô giáo ?

Tôi cãi :

— Người xâu mới ề chồng, chứ bỏ.

Bỏ cười :

— Càng đẹp càng ề kỹ. Ờ, chẳng hiểu tại sao ba «giai cấp» cô giáo, y tá, mụ đỡ chiếm tỷ lệ ề chồng cao thế nhĩ ? Để tới tám mươi nhăm phần trăm tổng số gái ề chồng. Trong *Đoàn nữ binh mùa thu* của bà Nhã Ca, đa số là các cô giáo gia nhập. Ồi, những cô gái già nua như mùa thu lá rụng buồn bã, cái *đoàn nữ binh mùa thu* ấy sao mà thương thế !

Tôi nhán mặt :

— Nghe bố diễn tả con thôi chí quá. Có thật thế không, bỏ ?

Bồ gặt đầu :

— Thật.

Đột điều thuốc, bồ nói :

— Đây nhé : Gái ề chống gồm...những năm «giai cấp» lận. Cô giáo, y tá, mụ đỡ, nữ cảnh sát và nữ quân nhân. Cô giáo chiếm bốn mươi phần trăm tổng số gái ề chống. Tìm hiểu sâu ra vẫn đề ề chống của năm «giai cấp» này, người ta đi đến một kết luận khá chính xác. Cô giáo ề chống vì bị đóng khung trong thành ngữ «cao không với tới, thấp không thông». Chả lẽ kết duyên với đồng nghiệp? Hề hề, những người cùng làm một nghề chẳng mấy yêu nhau. Do đó, con số cô giáo lấy cậu giáo rất ít. Chàng dạy Vạn vật lớp sáu những là con cá lóc, con ếch, con gà, con dơi ; nàng dạy Vạn vật lớp mười những là nham thạch, phún xuất thạch thì nản vô cùng. Đời sống của các cô giáo là đời sống khép kín, các cô giáo dạy tình nhỏ coi như mất tự do cá nhân trăm phần trăm. Bởi vậy, dẫu thừa thãi hội đạp thanh, các cô giáo vẫn ngồi bên khung cửa sổ đóng chặt, làm sao gặp được những Kim Trọng. Cuối cùng các cô tìm tình yêu ở các môn Toán, Lý, Hóa, Việt văn, Sinh ngữ, Triết và Công dân... Rồi già đi lúc nào không biết. Và ề chống. Ta nên quý mến và kính trọng các cô giáo ề chống. Các cô y tá ề chống vì tình yêu dành hết cho bệnh nhân. Cô nào có chồng thương là các cô y tá thích mắng mỏ, hạch sách bệnh nhân ở nhà thương thì. Các mụ đỡ (cô đỡ chứ) đỡ đẻ ngày đêm dầm ra sợ đẻ và bèn kẻ hoạch hóa gia đình ngay khi chưa có gia đình. Nghĩa là chê lây chồng. Nôm na là ề chống. Các cô nữ cảnh sát yêu dân hơn tất cả ; các cô nữ quân nhân yêu nước hơn tất cả, ái tình trai gái các cô đẹp bỏ, đặt trách nhiệm và tổ quốc lên trên hết, thành thử, cũng ề chống.

Tôi hỏi :

— Kết luận ấy của bồ hay của một nhà tâm lý xã hội nào ?

Bồ đáp :

— Của một số quý vị nam nữ tu sĩ.

Bồ nhả khói thuốc :

— Kết luận ấy cô đọng sau nhiều buổi hội thảo cỡ lớn mang chủ đề *Tại sao con gái ề chống*.

Tôi nghi ngờ :

— Bồ bịa đặt. Quý vị tu sĩ thắc mắc chi chuyện lấy vợ, lấy chồng mà hội thảo ề chống.

Bồ cười :

— Nhi ít theo dõi tình hình trong nước nên Nhi bảo bồ bịa đặt. Vậy chứ một số quý vị nam nữ tu sĩ có đẻ đầu mà tổ chức hội thảo cai đẻ và đóng góp ý kiến sôi nổi về vòng xoắn, cách ngừa thai chỉ tình ? Ở xứ ta nó ly kỳ lắm cơ. Những kẻ thoát vòng trần tục cứ thích lo dạy dỗ về hôn nhân, giáo dục sinh lý và cai đẻ ! Kinh nghiệm đâu mà họ dạy nhi ? Buồn cười ghê.

Mấy hôm nay bồ bắt mất điều gì ấy. Bồ thở giọng bất mãn rồi. Phải tập con bắt mất của bồ mới xong. Tôi bèn nói :

— Con muốn sống độc thân suốt đời.

Bồ dập vội điều thuốc :

— Nhi muốn đăng vô Đoàn nữ binh mùa thu ?

— Không, con noi gương giáo sư Trần thị Tự.

— Nhi nhập bang Trần thị Tự ?

— Dạ. Cô Tự đâu có buồn. Cô ấy vui vẻ, khoáng đạt và dẫu thân tích cực. Với lại, bồ ạ, làm nghề thầy chả nên lấy chồng. Vác cái bầu chình ỉnh vô lớp dạy học coi nó thiếu ngoạn mục. Đền ngày nằm cử, bắt học trò nghỉ học càng thiếu ngoạn mục. Theo con, vì lẽ đó, vì lý tưởng giáo dục mà các cô giáo mới ề chống. Bồ nên ca ngợi các cô giáo ề chống.

— Hơn cả ca ngợi, bồ yêu các cô giáo ề chống !

— Bồ anh dũng. Hà hà, bồ là anh trai có vợ của các em gái... «nữ binh mùa thu»

— Em gái «nữ binh mùa thu» dưới bốn mươi tuổi thôi đấy nhé !

Bồ châm điều thuốc mới. Bồ hút thuốc lá liên miên. Hề trông thấy bồ là trông thấy điều thuốc trên môi. Mỗi ngày bồ nuốt hàng mấy lít khói.

(Còn nữa.)

CHÚC MỪNG

TRẦN ĐẠI HOÀN NGỌC
TRẦN THỊ THANH BÌNH

trọn đời hạnh phúc

DUYÊN ANH. NHÃ CA
TRẦN DẠ TỪ. ĐÌNH TIỀN LUYỆN

CHÚC MỪNG

NGUYỄN KIM THẢO
và
NGUYỄN THIÊN SƠN

một đời hạnh phúc

KHƯƠNG HOÀI. ĐÌNH TIỀN LUYỆN

in tại nhà in NGUYỄN BÁ TÔNG

63 Bùi thị Xuân—Sài Gòn 2 — Ấn hành mỗi kỳ 6000 sđ

SẮP PHÁT HÀNH TOÀN QUỐC MỌI CUỐN
SÁCH THẬT ĐẸP VÀ THẬT YÊU THƯƠNG

HÔN EM, KỶ NIỆM

TRUYỆN DÀI THIẾT THA NHẤT,
NÓNG NÀN NHẤT CỦA
DUYÊN ANH

TUỔI NGỌC XUẤT BẢN
CUỐN SÁCH MỞ ĐẦU NĂM MỚI HY
VỌNG, DẪY 320 TRANG, ẤN LOẠT
TUYỆT ĐẸP. BÌA MÀU RỰC RỠ

in sách đẹp, viết nắn nót từng chữ
tác giả đã ngủ quên trong một thời mộng tưởng

ĐINH TIÊN LUYỆN

anh chỉ yêu dân

BOOKSELL
MAY 1971

NGUYỄN BÌNH LƯƠNG - một họa sĩ chất phác